

PRAVILNIK
O NAČINU I UVJETIMA PRISTUPA I ZAJEDNIČKOG KORIŠTENJA
ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE INFRESTRUKTURE I
DRUGE POVEZANE OPREME

ODGOVORI HAKOM-a NA KOMENTARE I PRIJEDLOGE PO JAVNOJ RASPRAVI

Prijedlog Pravilnika bio je na javnoj raspravi od 06. listopada 2011.g. do 28. listopada 2011.g..
Šest operatora poslalo je svoje komentare i prijedloge na predloženi nacrt Pravilnika:

1. Amis Telekom d.o.o.
2. B.net Hrvatska d.o.o.
3. Hrvatski Telekom d.d.
4. Metronet telekomunikacije d.d.
5. H1 TELEKOM d.d.
6. OT-Optima Telekom d.d.

Komentari i prijedlozi, u izvornom obliku, su gornjim redoslijedom dani u daljnjem tekstu te nakon svakog komentara ili prijedloga i naš odgovor:

1. Amis Telekom d.o.o.

Amis-1:

Obzirom da je Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu HAKOM) dana 06.10.2011. g. otvorila javnu raspravu o novom Pravilniku o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, ovim putem Amis Telekom d.o.o. (dalje u tekstu Amis) u nastavku dostavlja svoje prijedloge i komentare.

Trenutni Pravilnik na snazi je od početka 2009. godine što nam govori da je u praksi primjenjivan skoro 3 godine, pa uzevši u obzir dosadašnja iskustva predlažemo izmjenu Tablice 9. u članku 6. Pravilnika na način da se odredbe o kapacitetima kabela i maksimalno dozvoljenom promjeru kabela korigiraju tako da odražavaju temeljno načelo pravilnika, a to je maksimalno razumno iskorištavanje slobodnog prostora na ravnopravnoj i zajedničkoj osnovi. Naime, Amis vjeruje da je maksimalno razumno iskorištavanje slobodnog prostora na ravnopravnoj i zajedničkoj osnovi direktno vezano uz promjer kabela, ali ne na gornju vrijednost kapaciteta kabela tj. broj niti. Također, kapacitet kabela u nekom promjeru je podložan izmjenama sukladno razvoju tehnologije, a na istu operator ne može. Isto potvrđuje praksa vodećih proizvođača kabela čiji produkti su danas znatno manjeg promjera, a istovremeno višestruko većeg kapaciteta tj. sadrže višestruko veći broj niti nego što to Pravilnik propisuje za neki određeni promjer kabela. Naravno, razumno je zadržati donju granicu broja niti kako bi se izbjegla situacija u kojoj bi netko npr. potencijalno postavljao kabel od 12 niti čiji promjer iznosi 15 mm, a što se ne bi moglo svesti pod maksimalno razumno iskorištavanje slobodnog prostora. Također, u novom prijedlogu Pravilnika HAKOM je u Tablici 10., u koloni „Kapacitet mikrokabela“ dodao napomenu „(orijentaciono)“, iz čega se može zaključiti da je i HAKOM uočio problematiku gore opisanog odnosa između maksimalnog kapaciteta i maksimalnog promjera kabela. Nadalje, Pravilnik je iz tehničkih razloga predvidio dozvoljene tolerancije debljina stijeni cijevi malog promjera, a zatim uvažavajući iste odredio maksimalne promjere kabela koji mogu biti postavljeni unutar tih cijevi. No, s određenim gornjim graničnim vrijednostima promjera kabela, Pravilnik je bez objašnjenja smanjio iskoristivost slobodnog prostora u cijevima malog promjera, pa tako imamo situaciju da je max. dozvoljeni promjer kabela u cijevi MC 16/12 ograničen na 8 mm, iako je tehnički izvedivo u istu postaviti kabel do 10 mm. Isto se ponavlja kod cijevi PE 20 čija je vanjska stjenka 2,4 mm, a propisani max. promjer kabela je ograničen na 11 mm, iako je tehnički izvedivo uvuci kabel do 13,5 mm.

Dodatni argument predloženoj korekciji najvećih dozvoljenih promjera kabela jest i činjenica koja proizlazi iz samog Pravilnika, a to je da niti MC 16/12 niti PE 20 cijevi nisu predviđene za uvlačenje dodatnih mikrocijevi uz postojeći kabel, pa u tom slučaju nema razloga za ostavljanje nesvršishodnog viška slobodnog prostora unutar tih cijevi. Na ovaj način je umanjena iskoristivost slobodnog prostora unutar cijevi, a istovremeno se s tim ostavljenim slobodnim prostorom ne postiže nikakva dodatna vrijednost u pogledu razumnog iskorištavanja, kao niti fleksibilnost u sustavu glede održavanja i zaštite.

Također, iako je Pravilnikom je predviđeno da se u cijev malog promjera PE 32 uz postojeći kabel promjera 18 mm mogu uvuci do 2 mikrocijevi MC 7/5,5, isto ne bi trebalo biti razlog da se ne dopusti postaviti kabel većeg vanjskog promjera od predviđenih 18 mm. Naravno, ako je to tehnički izvedivo i ukoliko se zadržava fleksibilnost glede održavanja i zaštite. Kroz ovaj primjer se može vidjeti da ce u PE 32 cijevi ostati neiskorišteni slobodni prostor, koji ce

se možda potencijalno u budućnosti popuniti s do 2 mikrocijevi, ali će npr. u bližem vremenu potrebe za velikim brojem niti kao u slučaju svjetlovodne distribucijske mreže, dovesti do situacije gdje ovakvo ograničenje operatoru nalaže postavljanje većeg broj pojedinačnih kabela promjera do 18 mm, a zbog čega mora snositi i nekoliko naknada za korištenje EKI na određenom kabelskom pravcu. Dok je isto potencijalno bilo moguće realizirati uvlačenjem samo jednog kabela od 22 mm. Isto tako, nikako se ne smije zaboraviti da je Tablica 9. ustvari temelj za obračun naknade za korištenje EKI i PO od strane HT-a, pa tako trenutni Pravilnik operatoru korisniku propisuje postavljanje kabela od 10 mm u cijev PE 20 (iako isti može biti u MC 16/12), a zatim HT obračunava naknadu za korištenje cijevi malog promjera koja je skoro dvostruko veća od naknade za mikrocijev. Iz navedenog proizlazi da će HAKOM, ukoliko prihvati prijedlog, na odgovarajući način morati izvršiti korekciju Odluke od 5. veljače 2010. g. (klasa: 344-01/09-01/965) kojom je određena troškovna usmjerenost cijena zajedničkog korištenja EKI i PO, na način da mikrocijevi i cijev malog promjera PE20 budu u istoj cjenovnoj kategoriji tj. da se PE 20 cijev za potrebe obračuna tretira kao mikrocijev.

HAKOM – 1

PRIHVAĆA SE:

Prva kolona u tablicama 9. i 10. će se izbrisati, a druga kolona će se korigirati. Odgovoreno pod HAKOM – 4.

2. B.net Hrvatska d.o.o.

U okviru otvorene javne rasprave o Pravilniku o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, trgovačko društvo B.net Hrvatska d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 16/6 (dalje u tekstu: B.net), dostavlja komentare na Pravilnik kojeg je Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: HAKOM) stavila na javnu raspravu. Prije upuštanja u razlaganje stavova B.neta, zahvaljujemo se HAKOM-u na otvorenoj prilici da sudjelujemo u javnoj raspravi i mogućnosti da iznesemo svoje opaske na predmetni Pravilnik.

U nastavku teksta navodimo prijedloge izmjena Pravilnika sukladno pripadajućim oznakama uz kratko obrazloženje.

B.net-1: Predlažemo da se članak 3. stavak 17. nadopuni slijedećom rečenicom:

„U slobodni prostor moguće je umjesto cijevi uvlačiti i tzv. „tekstilne cijevi“.

Obrazloženje: tvrtka Maxcell razvila je zanimljivu tehnologiju koja nailazi na sve veću uporabu u Europi, a čini se da je to rješenje pogodno, osobito u cijevima koje su djelomično popunjene kabelima koji su uvučeni prije Pravilnika i nisu u svojim zasebnim cijevima. U prilogu 1 dostavljamo certifikat koji je izdao Španjolski regulator unutar kojeg se navedena tehnologija navodi kao “ textile flexible subducts“. Proizvođač tvrdi da se tehnologija uvelike koristi i u France Telecomu kao da i Deutsche Telecom razmatra uporabu iste. Navodi da je korištenje tehnologije dovelo do velikih ušteda uz zadržavanje povećanja kapaciteta kao i kod korištenja krutih PE cijevi. U prilogu 2 dostavljamo FttH Handbook, gdje se na str. 40 navodi korištenje te tehnologije kao jedne od mogućnosti. Detaljne informacije nalaze se na sajtu proizvođača : <http://www.maxcellinnerduct.eu/>

HAKOM – 2

NE PRIHVAĆA SE:

Stavkom (7), članka 3. je već dopuštena primjena svake tehnologije koja omogućava optimalno korištenje izgrađene kabelske kanalizacije.

B.net-2: Predlažemo da se članak 3. stavak 21. Pravilnika izmijeni te da glasi:

„U cijevi malog promjera ili cijevi promjera 50mm, koja je zauzeta s jednim svjetlovodnim kabelom.....“,

Obrazloženje: ovako formuliran stavak pokriva i situaciju predloženu člankom 3. stavkom 23. predlažemo da sukladno gore navedenom prijedlogu članak 3. stavak 23. Pravilnika u potpunosti izbriše.

Obrazloženje: predmetno je regulirano navedenim člankom 3. stavkom 21.

HAKOM – 3

NE PRIHVAĆA SE:

Ako se radi o samo jednoj cijevi promjera 40mm ili 50mm onda vrijedi odredba iz stavka (23).

B.net-3: Nadalje, predlažemo da se u članku 6 tablica 9. izmijeni na način da se izbriše prvi stupac koji definira tip kabela.

Obrazloženje: konstrukcije kabela se bitno mijenjaju pa broj vlakana i promjer kabela nisu u čvrstoj korelaciji, a u prostor cijevi uvlače se i koaksijalni kabeli pa bi primarni parametar trebao biti vanjski promjer kabela, neovisno o konstrukcijskim značajkama samog kabela.

- **Dodatno, predlažemo da se tablica 9. iz članka 6. izmijeniti na način da ista glasi kako ispod navodimo**

Vanjski promjer kabela [mm]	Tip cijevi (max.vanjski promjer u mm)
≤10	MC 16/12* (16)
≤13,5	PE 20 (20)
≤18	PE 25 (25)
≤18	PE 32 (32)

Obrazloženje: u prilog predloženom navodimo to što opravdano držimo kako se u praksi navedeni promjeri kabela mogu korektno i bez poznatih opasnosti uvuci u predložene tipove cijevi. Predlažemo da se u članku 8. doda stavak 17. koji će glasiti:

HAKOM – 4

PRIHVAĆA SE:

S napomenom da se u PE 32 može upuhati kabel presjeka ≤25mm, kako ćemo i korigirati tablicu 9.

B.net-4: Predlažemo da se u članku 8. Doda stavak 17. Koji glasi:

"Infrastrukturni operator je odmah po zaprimanju zahtjeva dužan operatoru korisniku predočiti dokaz kako se može ispravno legitimirati statusom infrastrukturnog operatora za zatraženu trasu ili dio kabelske kanalizacije na predmetnoj trasi. Ugovor o pristupu i zajedničkom korištenju kabelske kanalizacije neće proizvoditi nikakve učinke sve do trenutka dok infrastrukturni operator ne dostavi dokaz kojim potvrđuje status infrastrukturnog operatora."

Obrazloženje: Smatramo kako bi se predloženim rješenjem mogle izbjeći one situacije u kojima više pravnih subjekata za sebe zadržava pravo infrastrukturnog operatora. U takvim situacijama znatan je rizik na operatoru korisniku koji je obvezan na reguliranje vlastite pozicije sklapanjem ugovora, iako je moguće kako ne zna tko je infrastrukturni operator na predmetnoj trasi. Naime, unatoč tome što primjerice potvrda o pravu puta, kao sekundarna i podredna isprava o dokazivanju statusa infrastrukturnog operatora, nije ujedno i upravni akt (što je u konačnici potvrđeno i Rješenjem Upravnog suda Republike Hrvatske od 17. veljače 2011., broj: Us-3173/2010-2) kojim se neposredno rješava o pravima i obvezama, ona ipak predstavlja valjan temelj i polazišnu točku pri stvaranju pravnog odnosa. Pri tome potvrda nema upravno-pravni već obvezno-pravni značaj. Štoviše, operator korisnik obvezan je sukladno odredbama Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine, broj 73/08 i 90/11) na sklapanje ugovora o korištenju kabelske kanalizacije s infrastrukturnim operatorom, dakle upravo onim subjektom koji se može legitimirati ispravom o pravu puta. Prema tome, kako bi se prava i obveze dovele u održiv i nedvosmislen odnos, potrebno je uzeti u obzir načelo jednakosti ugovornih strana i time otkloniti svaku pravnu nesigurnosti pri zasnivanju pravnog, ugovornog odnosa. Dakle, učinci ugovora se moraju dogoditi do toke nedvosmislenog i točnog prepoznavanja infrastrukturnog operatora. Takvo rješenje je s pozicija upravne nomotehnike najpogodnije postići preko obveze iskazivanja statusa - legitimacije, odnosno činjenja statusa infrastrukturnog operatora javnim i vidljivim prema drugoj strani. Nakon dokazivanja valjanom ispravom otpada prepreka nastanku pravnog odnosa, dok bi u protivnom operator korisnik, ali i pravi titular - infrastrukturni operator mogli biti dovedeni u težak i nereguliran položaj.

HAKOM – 5

NE PRIHVAĆA SE:

Sadržaj predložene odredbe već je naveden u stavku (2) članka 9., koji opisuje postupak ozakonjenja. Članak 8. propisuje postupak ugovaranja zajedničkog korištenja prostora u izgrađenoj kabelskoj kanalizaciji, pri čemu je operator korisnik obvezan prije postavljanja zahtjeva utvrditi tko je infrastrukturni operator.

B.net-5: Predlažemo izmjenu članka 9. stavka 13. Pravilnika na način da citirana odredba glasi:

“(13) Najam za korištenje kabelske kanalizacije plaća od dana konačnosti odluke kojom je riješen postupak.“

Obrazloženje: Smatramo da je s pozicija upravnog postupka predloženo rješenje uputnije te izaziva manje bojazni u njegovu održivost. Zahtjev pravne sigurnosti ide za tim da se u određenom trenutku postigne fiksacija odnosa, a tome u

konačnici i služi konstitutivni upravni akt. Njime, kao temeljnim instrumentom svakog upravnog tijela pa tako i HAKOM-a, primjenjuje se pravno pravilo na konkretan slučaj odlučujući o pravima i obvezama subjekata u konkretnoj upravnoj stvari. Situacija koje se fiksira je trenutak završetka postupka unutar kojeg stranke, ukoliko ih je više, ravnopravno sudjeluju. U konkretnom slučaju, postupci ozakonjenja imaju znatne odlike upravo kontradiktornog postupka. Prijedlogom Pravilnika navedeno je rješenje koje bi imalo učinke retroaktivnog djelovanja upravnog akta, čime se označava situacija u kojoj se djeluje na pravno stanje prije stupanja upravnog akta na snagu. Ovime bi se učinci proširili unatrag, do trenutka podnošenja zahtjeva, te bi se mogući podnositelj zahtjeva mogao honorirati za procesnu nedisciplinu. U kontradiktornom upravnom postupku, koji se okončava konstitutivnim aktom takva mogućnost treba biti krajnje reducirana. Naime, u kontekstu hrvatskog pozitivnog poretka takve situacije su izuzetno rijetke i obrazlažu se potrebom zaštite objektivne zakonitosti, kao i potrebom zaštite prava i interesa stranaka u upravnom postupku. K tome, unatragno djelovanje pravnog akta bi trebalo biti omogućeno samo kada pravna norma koja regulira nadležnost donosioca dopušta takvo odlučivanje. Stoga, predložena norma iz Prijedloga Pravilnika, kao i postupanje po njoj može predstavljati svojevrsan oblik nezakonitosti. Još jednom smatramo kako je predloženo rješenje B.neta jednostavnije i nomotehnički preciznije. U prilog tome ide i dosadašnja praksa HAKOM-a, koja je barem koliko je nama poznato, u potpunosti bila zakonita, a uvažavala je konačnost akta kao trenutak od kojeg se vršilo plaćanje.

HAKOM – 6

NE PRIHVATA SE:

Predložena odredba otvorila bi mogućnost opstruiranja postupka ozakonjenja od strane operatora korisnika.

B.net-6: Predlažemo da se u članku 9. doda stavak 14. koji glasi:

"U odnosu na kabele uvučene bez zaštitih cijevi koji su položeni prije stupanja na snagu Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (NN br. 154/08) i za koje je prepoznato vlasništvo u postupku ozakonjenja prema odredbama ovog članka, najam za korištenje kabela kanalizacione naplaćuje se prema volumenu koji ti kabeli zauzimaju u kabelskoj kanalizacioni ekvivalentno volumenu kojeg bi u kabelskoj kanalizacioni zauzimale cijevi istog promjera."

Obrazloženje: s obzirom na to da je volumen kojeg ti kabeli zauzimaju u EKI jednak volumenu kojeg bi zauzele cijevi istog promjera, logično je da se takvi kabeli moraju tretirati po načelu presjek kabela presjek cijevi (sukladno ciljem promjeru se određuje cjenovna kategorija).

HAKOM – 7

NE PRIHVATA SE:

Predloženi stavak nije potreban budući je HAKOM u odluci od 05. veljače 2010.g. naložio Hrvatskom Telekomu d.d. obvezu primjene načela troškovne usmjerenosti cijena zajedničkog korištenja kabela kanalizacione.

3. Hrvatski Telekom d.d.

I) Općenito

U prijedlogu Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (u daljnjem tekstu: prijedlog Pravilnika) HAKOM, nameće infrastrukturnim operatorima obveze koje smatramo da ne proizlaze iz odredaba Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08 i 90/11 – dalje u tekstu: ZEK). Dosadašnja primjena Pravilnika ukazala je na potrebu mijenjanja nekih odredaba koje predstavljaju velika ograničenja u korištenju postojeće EKI, ali i u poticanju gradnje nove EKI, pa stoga posebno ukazujemo na sljedeće:

1) Važećim Pravilnikom određena je obveza infrastrukturnih operatora da moraju operatorima korisnicima omogućiti zajedničko korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme u svim slučajevima kada postoji razina slobodnog prostora određena odredbama Pravilnika, bez obzira što takva obveza ne proizlazi iz odredaba ZEK-a. Identična pravna rješenja preuzeta su i u prijedlogu Pravilnika koji je HAKOM stavio na javnu raspravu, a prema kojemu sva elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema (u daljnjem tekstu: EKI) predmet je zajedničkog korištenja.

Iz odredaba ZEK-a o zajedničkom korištenju EKI (čl. 30.) ne proizlazi ovlaštenje HAKOM-a da u pogledu sve EKI može odrediti obvezu zajedničkog korištenja, nego se to ovlaštenje odnosi samo na one slučajeve kada je operator

korisnik onemogućen u pristupu EKI zbog zahtjeva zaštite ljudskog zdravlja, očuvanja okoliša, zaštite prostora, izbjegavanja prekomjerne gradnje kada je to gospodarski neučinkovito ili fizički neprikladno, zaštite i očuvanja kulturnih dobara ili nacionalne sigurnosti. Dakle, radi se o razlozima koji ne leže na strani infrastrukturnog operatora nego na strani države, odnosno lokalnih zajednica (JLS/JPRS) koje svojim prostornim planovima ograničavaju daljnju gradnju navedene infrastrukture i povezane opreme na određenim područjima. U tim slučajevima koji su pobrojani u čl. 30. st. 2. i 3. ZEK, a kada nema mogućnosti da operator korisnik izgradi vlastitu infrastrukturu, HAKOM bi mogao intervenirati svojom odlukom i to samo u slučaju da postoji slobodan prostor u EKI, a infrastrukturni operator ne želi sklopiti ugovor pa bi se to moglo sukladno načelima općih propisa o obveznim odnosima smatrati šikaniranjem operatora korisnika. Iz navedene zakonske odredbe jasno se vide zakonske granice u kojima se može kretati HAKOM prilikom reguliranja zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, pa ih HAKOM ne može proširivati podzakonskim aktom.

Sukladno čl. 30. st. 1. ZEK-a HAKOM može samo poticati zajedničko korištenje EKI, ali ne i nalagati obvezu infrastrukturnom operatoru da, izvan slučajeva navedenih u čl. 30. st. 3. ZEK-a, stvori uvjete operatorima korisnicima za zajedničko korištenje EKI nalažući infrastrukturnom operatoru obveze koje su s njegovog aspekta poslovno i financijski potpuno neopravdane i neracionalne, za koje ne postoji nikakva sigurnost povrata investicije. Budući da se u takvim slučajevima radi o ograničenju vlasništva infrastrukturnog operatora, sukladno ustavnim odredbama takva ograničenja mogu biti propisana samo zakonom, a vlasnik koji je podvrgnut ograničenju vlasništva ima pravo na naknadu za takvo ograničenje svojeg vlasništva.

Osim toga, HAKOM nameće i obveze operatoru korisniku koji prvi zatraži od infrastrukturnog operatora korištenje slobodnog prostora u cijevima kabelske kanalizacije, da mora o svome trošku (do refundiranja uložених sredstava od strane infrastrukturnog operatora) postaviti one kombinacije cijevi malog promjera i mikrocijevi koje omogućavaju „djelotvorno korištenje raspoloživog slobodnog prostora“ u izgrađenoj kabelskoj kanalizaciji. Time se tog operatora korisnika stavlja u neravnopravni položaju u odnosu na ostale operatore korisnike koji će nakon postavljanja kombinacija cijevi zatražiti korištenje neke od tako postavljenih cijevi, jer će njihov trošak prilikom postavljanja kabela biti neusporedivo manji.

Nametanjem takvih obveza podzakonskim aktom infrastrukturnim operatorima i operatorima korisnicima HAKOM ograničava pravo vlasništva, a također ograničava poduzetničke i tržišne slobode. S obzirom da ta ograničenja nisu određena odredbama ZEK-a, time su ta ograničenja i u suprotnosti s odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, a u suprotnosti su s i odredbama čl. 48., 49. i 50. Ustava Republike Hrvatske. Naime, ograničenja prava vlasništva mogu biti određena samo zakonom i vlasnik koji je podvrgnut takvim ograničenjima ima pravo na adekvatnu naknadu. Ta naknade se ne može izjednačiti s naknadom za pristup i zajedničko korištenje EKI koja je za infrastrukturnog operatora također regulirana odlukom HAKOM-a. Dakle, ta naknada morala bi biti posebno iskazana kao naknada za ograničenje vlasništva koje mora trpjeti infrastrukturni operator (obveza davanja slobodnog prostora u cijevima drugim operatorima; obveza trpljenja postavljanja kombinacija cijevi malog promjera i mikrocijevi propisanih Pravilnikom; obveza preuzimanja u vlasništvo postavljenih kombinacija cijevi malog promjera i mikrocijevi; obveza refundiranja troškova koje je imao operator korisnik zbog postavljanja kombinacija cijevi; obveza sređivanja postojećeg stanja u kabelskoj kanalizaciji). Takva ograničenja ne proizlaze iz odredaba ZEK-a o zajedničkom korištenju EKI, pa ih stoga, sukladno ustavnim i zakonskim odredbama, ne bi bilo moguće pobliže odrediti niti podzakonskim propisom, osim u slučajevima zaštite ljudskog zdravlja, očuvanja okoliša, zaštite prostora, zaštite i očuvanja kulturnih dobara ili nacionalne sigurnosti, odnosno kada bi se dokazalo da je potrebno izbjeći prekomjernu gradnju zbog toga što to nije gospodarski učinkovito ili je fizički neprikladno.

U prijedlogu Pravilnika se posebno naglašava djelotvorno korištenje slobodnog prostora u cijevima i zdencima kabelske kanalizacije, a da se pri tome ne vodi briga o planskom gospodarenju resursima. Pri tome mislimo na činjenicu da infrastrukturni operator ne može na nekoj trasi rezervirati prostor koji će mu, u skladu s planovima razvoja usluga, trebati u budućem razdoblju. Nemogućnost planiranja daljnjeg razvoja kabelske kanalizacije, kao jednog od infrastrukturnih elemenata mreže, neprihvatljivo je za bilo kojeg operatora elektroničkih komunikacija. Na ovaj način infrastrukturni operator kao vlasnik infrastrukture i/ili nositelj prava puta i/ili nekog drugog stvarnog ili drugog prava u skladu s posebnim propisima, izjednačen je u korištenju EKI s operatorima korisnicima što je u potpunosti nelogično i suprotno smislu regulacije. Naime, ako operator koji ulaže u gradnju i održavanje EKI može izgubiti mogućnost korištenja te infrastrukture u budućnosti i to za svoje neophodne potrebe, pitanje je zašto bi snosio taj trošak kada mu je daleko isplativije čekati da netko drugi izgradi kabelsku kanalizaciju (cijevi velikog promjera) sa svim kombinacijama cijevi malog promjera (uključujući i mikrocijevi), a on zatim po vrlo niskim cijenama (koje je odredio regulator svojom odlukom) postavi svoj kabel i koristi tu infrastrukturu dok god ima za to potrebu. Dodatno, infrastrukturni operator snosi troškove naknada prema vlasnicima zemljišta, odnosno upraviteljima općeg dobra.

Analizom obveza koje imaju infrastrukturni operatori u ostalim zemljama Europe nismo našli eksplicitne odredbe u smislu načina popunjavanja slobodnog prostora u DTK (kombinacijom cijevi/mikrocijevi), što govori o neuplitanju Regulatora u propisivanje tehničko/tehnoloških uvjeta nad infrastrukturom vlasnika. Stoga, eksplicitno propisivanje takvih uvjeta od strane HAKOM-a smatramo presedanom u europskoj praksi.

Slijedom navedenog, operatori nisu rješenjima koja daje prijedlog Pravilnika stimulirani graditi vlastitu infrastrukturu jer su troškovi gradnje i održavanja infrastrukture ogromni u odnosu na troškove koje imaju ako koriste slobodni prostor u tuđoj infrastrukturi. Iz prijedloga Pravilnika proizlazi kao da je cilj infrastrukturnog operatora ulagati u infrastrukturu radi njezinog davanja u najam/zakup drugim operatorima. Jasno je da ako bi to bio cilj, nova infrastruktura se ne bi gradila i u nju se ne bi ulagalo, jer se uložena financijska sredstva ne mogu vratiti iznajmljivanjem/davanjem u zakup niti u vrlo dugom vremenskom razdoblju. Smatramo da je cilj operatora, a što proizlazi iz ZEK-a i regulatornog okvira EU, gradnjom vlastite infrastrukture unaprijediti svoje elektroničke komunikacijske usluge a ne baviti se djelatnošću najma/zakupa infrastrukture.

Stoga i dalje smatramo, kao što smo naveli i u javnoj raspravi koja je bila prije donošenja Pravilnika 2008. godine, i izmjena i dopuna tog Pravilnika 2010. godine da se pravilnik kojim se uređuje zajedničko korištenje EKI može odnositi samo na slučajeve određene čl. 30. st. 3. ZEK-a. Za ostale slučajeve ne vidimo u ZEK-u mjesta za nametanje infrastrukturnom operatoru obveza kako je predviđeno prijedlogom Pravilnika. Dakle, svi ostali slučajevi moraju ostati isključivo u domeni ugovornog odnosa između infrastrukturnog operatora i operatora korisnika na dobrovoljnoj osnovi. U tu kategoriju potrebno je uvrstiti i situacije kada operator korisnik, nije predvidio/planirao razvoj svoje infrastrukture u određenom razdoblju, pa zbog toga nije zauzeo u planskim dokumentima određenu trasu EKI unutar koridora EKI, što rezultira nemogućnošću izgradnje vlastite infrastrukture i povezane opreme (čl. 25. st. 2. i 3. ZEK). Ne vidimo razloge da bi infrastrukturni operator, sukladno ZEK-u, morao biti u bilo kakvoj obvezi da, pod prijetnjom donošenja odluke HAKOM-a, iznajmiti/dade u zakup svoju EKI bilo kome tko nije bio ažuran u planiranju svoga razvoja.

Stoga smatramo da proširivanje ovlasti HAKOM-a na slučajeve koji nisu navedeni u ZEK-u i nametanje dodatnih obveza infrastrukturnom operatoru, znači kršenje ZEK-a, općih propisa o vlasništvu, te obveznim odnosima, a isto tako je i negativna poruka operatorima u domeni planiranja gradnje, samoj gradnji i korištenju vlastite infrastrukture, što nije u skladu s čl. 3. ZEK-a (prostorno planiranje i gradnja infrastrukture kao interes RH) i 25. ZEK-a (planiranje gradnje u dokumentima prostornog uređenja), a niti s čl. 5. st. 2. t. 4. ZEK-a koji određuje da je HAKOM u obavljanju regulatornih poslova propisanih ZEK-om obavezan „*poduzimati sve primjerene mjere, primjenjujući načela objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije i razmjernosti, ... i to osobito na sljedeće načine: ...poticanjem djelotvornih ulaganja u novu i naprednu infrastrukturu, na način kojim se osigurava da bilo koja obveza pristupa odgovarajuće vodi računa o riziku ulaganja, te se omogućuju različiti sporazumi o suradnji između ulagača u infrastrukturu i tražitelja pristupa kako bi se raspodijelio rizik ulaganja, osiguravajući pri tome zaštitu tržišnog natjecanja i poštivanje načela nediskriminacije...*», kao niti s Direktivama EU (poticanje operatora da grade vlastitu infrastrukturu).

Slijedom navedenog, smatramo da iz Pravilnika treba jasno proizlaziti da se odredbe Pravilnika mogu odnositi samo na situacije određene ZEK-om (čl. 30.st.3.), s time da činjenice izbjegavanja prekomjerne gradnje kada je to gospodarski neučinkovito ili fizički neprikladno treba i posebno dokazati i u kontekstu čl. 5. st. 2. t. 4. ZEK-a tj. ne može se teret gradnje EKI i obveza davanja te EKI drugima na korištenje odrediti bez utvrđivanja gospodarske učinkovitosti i utvrđivanja rizika ulaganja.

HAKOM – 8

NE PRIHVATA SE:

HAKOM podsjeća da je MMPI u svom tumačenju odredbi članka 30. ZEK-a potvrdilo tumačenje HAKOM-a u pogledu sadržaja predmetnog pravilnika, stoga upućujemo HT da ponovo izvrši uvid u mišljenje nadležnog ministarstva.

2) Pitanje *«sređivanja postojećeg stanja kabela uvučenih bez prethodnog zaključenja ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju kabelske kanalizacije»*, mora biti sagledano u svjetlu odredaba ZEK-a, ali i općih propisa o vlasništvu i drugim stvarnim pravima i obveznim odnosima.

Jedan od osnovnih problema u korištenju kabelske kanalizacije je velika količina neovlašteno uvučenih kabela, što je vrlo često napravljeno na tehnički neprihvatljiv način i protivno pravilima struke. Postupak sređivanja postojećeg stanja koji je uveden važećim Pravilnikom iz 2008. i 2010. godine dugotrajan je i od vlasnika kabelske kanalizacije i (cijevi i kabelskih zdenaca) zahtjeva angažiranje velikih ljudskih i materijalnih resursa da bi se utvrdilo tko je neovlašteno uvukao kabele. Potom slijedi dugotrajni postupak pregovaranja oko sklapanja ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju EKI, te utvrđivanja datuma od kojeg je operator korisnik dužan plaćati naknadu. Operatori korisnici koji su nelegalno uvukli svoje kabele u kabelsku kanalizaciju ne snose nikakve sankcije za svoje protupravno postupanje, nego dapače, infrastrukturnog operatora se prisiljava na legalizaciju (ozakonjenje) postojećeg stanja.

Prijedlogom Pravilnika čak se određuju i dodatne «pogodnosti» za operatora korisnika koji je nelegalno (bez sklopljenog ugovora) uvukao svoje kabele u cijevi i zdence kabelske kanalizacije infrastrukturnog operatora. Prijedlog Pravilnika sadrži kogentnu odredbu da *„Najam za korištenje kabelske kanalizacije se plaća od dana pokretanja*

postupka ozakonjenja.“; a ne od dana kada je on stvarno nelegalno uvukao svoje kabele, a što je moguće dokazati raznim dokazima npr. vrijeme kada je počeo pružati usluge svojim korisnicima na određenom području. Pri tome se uopće ne vodi računa da je infrastrukturni operator morao upotrijebiti značajne materijalne i ljudske resurse da bi utvrdio koji je operator i na kojim sve trasama uvukao svoje kabele. Najgora kazna za operatora korisnika je izvlačenje kabela, a što će se dogoditi tek ako niti nakon što mu to HAKOM naloži, ne sklopi ugovor s infrastrukturnim operatorom.

Budući da su postupci sređivanja postojećeg stanja mogli biti pokrenuti tek kada je HAKOM donio o tome propise tj. krajem 2008. godine, za ranije razdoblje kada je infrastrukturni operator tražio da se sklopi ugovor i time legalizira nelegalno postavljeni kabel, prema odredbama važećeg Pravilnika, a i ovog prijedloga Pravilnika ne bi se mogla naplatiti naknada za pristup i korištenje kabelaške kanalizacije. Iz toga proizlazi da bi za operatora korisnika koji je nelegalno uvukao svoje kabele u kabelašku kanalizaciju infrastrukturnog operatora, a potom je sklopio ugovor, obveza plaćanja naknade nastala od trenutka pokretanja postupka ozakonjenja u skladu s prijedlogom Pravilnika.

Također, za operatore korisnike ne postoje nikakve sankcije koje bi ih prisiljavale na sanaciju stanja u kabelaškoj kanalizaciji nastalog pri neovlaštenom ulasku, tj. za njega legalizacijom prestaje odgovornost za devastaciju kabelaške kanalizacije i često puta onemogućavanje infrastrukturnom operatoru i drugim operatorima njezinog korištenja sukladno tehničkim normama i specifikacijama. Slijedom navedenog, zapravo je kažnjen infrastrukturni operator, a ne operator korisnik koji je nelegalno postavio svoje kabele.

Odredbe prijedloga Pravilnika kojima se nameće obveza legalizacije nelegalno postavljenih kabela, stimuliraju operatore korisnike i dalje na nelegalni ulazak u kabelašku kanalizaciju jer će konačni rezultat njihovog nelegalnog ponašanja biti nametnuta obveza infrastrukturnom operatoru da mora takvo stanje prihvatiti i legalizirati ga. Naime, iako je Pravilnikom iz 2008. godine bilo određeno da svi kabele koje se postavlja nakon donošenja tog Pravilnika moraju biti postavljeni u skladu s odredbama tog Pravilnika tj. da se više ne može uvlačiti kabele bez prethodno sklopljenog ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju EKI, i dalje se u praksi događa da su operatori korisnici nelegalno uvlače nove kabele. Kada je po prijavi HT-a nadzornik elektroničkih komunikacija izašao na prijavljenu lokaciju da utvrdi nelegalno uvlačenje kabela, operatori korisnici opravdavaju su takvo uvlačenje kabela kao zamjenu postojećih kabela uvučenih prije stupanja Pravilnika na snagu, a što je HAKOM u gotovo svim slučajevima i prihvaćao kao valjano obrazloženje, i time omogućio i dalje nezakonito ponašanje operatora korisnika. Stoga smatramo da su takve odredbe prijedloga Pravilnika protivne odredbama ZEK, te općem stvarnopravnom i obveznopravnom uređenju i uvode nove standarde u ponašanju prema onim subjektima koji svjesno krše propise i nelegalno ulaze u tuđu imovinu. Time HAKOM pogoduje nezakonitim radnjama operatora koji su nelegalno ušli u kabelaške zdence i kabelašku kanalizaciju infrastrukturnog operatora i njihovom stjecanju bez pravne osnove što je protivno hrvatskom pravnom poretku.

HAKOM – 9

NE PRIHVAĆA SE:

U točki 2) općenitog dijela HT iznosi niz netočnosti u svezi stručnih nadzora i ishoda istih, međutim nema konkretnih prijedloga pojedinih odredbi.

Glede sankcija za nelegalno korištenje EKI, tj. bez ugovora s infrastrukturnim operatorom, skrećemo pozornost da je u izmjenama i dopunama ZEK-a uvedena kaznena odredba o tome.

3) Posebno ističemo da tehnologija mikrocijevi i mikrocijevnih sustava koju je uveo Pravilnik 2008. godine, a ovaj prijedlog Pravilnika ju i dalje razrađuje, predstavlja drugačiju koncepciju u planiranju, izgradnji i eksploataciji svjetlovodnih pristupnih mreža, nego kakva je bila ranije zastupljena. Postojeća kabelaška kanalizacija nije planirana ni građena u skladu s tom koncepcijom, pa implementacija mikrocijevnog sustava u istu ne može biti svugdje primjenjiva kako se to nalaže Pravilnikom. Pogotovo to nije moguće na ovom stupnju zauzetosti postojećim bakrenim i svjetlovodnim kabelima, a koja je u velikoj mjeri prouzročena devastacijom kabelaške kanalizacije uslijed nezakonitog uvlačenja kabela od strane operatora korisnika.

Nadalje, punjenje kabelaške kanalizacije cijevima manjeg promjera otežava mogućnost sanacije i zamjene postojećih kabela, poglavito bakrenih kabela većeg kapaciteta.

4) Prijedlog Pravilnika prvenstveno vodi računa o potrebama pristupnih mreža gdje je brzina realizacije jedan od bitnih faktora prilikom reguliranja odnosa između infrastrukturnog operatora i operatora korisnika. Kod spojnih mreža koje se u velikoj mjeri podudaraju sa trasama pristupnih mreža (koriste iste trase kabelaške kanalizacije) naglasak je na sigurnosti i pouzdanosti sustava. Jedno od glavnih mjerila pouzdanosti sustava je što manja učestalost smetnji i prekida i brzina otklanjanja istih.

Mišljenja smo da bi se radi sigurnosti spojnih mreža, ne samo sustava infrastrukturnog operatora, već i svih drugih operatora koji koriste istu infrastrukturu, trebalo posebnim dodatkom ovom prijedlogu Pravilnika propisati uvijete za

zajedničko korištenje EKI na trasama spojnih vodova i pretežito spojnim trasama, u smislu definiranja maksimalne popunjenosti cijevi kableske kanalizacije, načinu popunjavanja i dinamici odvijanja radova.

HAKOM – 10

U točkama 3) i 4) nema konkretnih prijedloga.

II) Posebni komentari na pojedine odredbe prijedloga Pravilnika

HT-1: Članak 1.

U stavku 2. smatramo da bi trebalo brisati riječi: „elektroničku komunikacijsku mrežu“ jer se iz naslova prijedloga Pravilnika te iz cijelog sadržaja Pravilnika jasno razaznaje da se radi isključivo o elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi, a ne i o elektroničkoj komunikacijskoj mreži.

HAKOM – 11

NE PRIHVATA SE:

Pravilnik je donesen s primarnim ciljem da se prigodom planiranja, projektiranja, građenja, održavanja i korištenja elektroničke komunikacijske mreže, izgrađena i buduća EKI optimalno koristi.

HT-2: Članak 2.

U članku 2 predlažemo dodati točku 8. u kojoj treba pobliže definirati pojam „druge povezane opreme“ u smislu ovog Pravilnika, budući da je zakonski pojam „povezane opreme“ širi od pojma elektroničke komunikacijske infrastrukture, pa ostaje nejasno koja je to „druga povezana oprema“ koja je povezana s infrastrukturom.

Posebno iz praktičnih razloga predlaže se definicija koja glasi:

„druga povezana oprema u okružju EKI: oprema koja služi za uspostavljanje cjelovitosti i funkcionalnosti, zaštite te kontrole pristupa EKI, a pojavni oblici iste su elementi za izgradnju i održavanje, učvršćivanje, spajanje, brtvljenje, smještanje, označavanje, geopozicioniranje, ispitivanje, mjerenje, alarmiranje i dr.“

Obrazloženje

Nedostaje u prijedlogu Pravilnika definicija pojma „druga povezana oprema“, a u praksi se pokazalo dosta nerazumijevanja što spada u tu opremu. U ZEK je definiran širi pojam tj. „povezana oprema“ koji je širi od pojma „elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme“.

HAKOM – 12

NE PRIHVATA SE:

ZEK u članku 2. definira elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu, a pravilnik propisuje način i uvjete pristupa i zajedničkog korištenja pojedinih vrsta EKI i druge povezane opreme.

HT-3: Članak 3.

U stavku 2. predlažemo da se kriterij za određivanje slobodnog prostora „kabel 120 dana nije u funkciji“ detaljnije regulira jer infrastrukturnom operatoru, kako je predloženo prijedlogom Pravilnika, nije omogućeno provjeriti funkcionalnost i u kojem vremenskom razdoblju operatora korisnika.

Iza druge rečenice u stavku 2. predlažemo dodati rečenicu:

„Ako infrastrukturni operator ima izrađenu projektnu dokumentaciju i odobren budžet u tekućoj godini ili mu je projektna dokumentacija dostavljena od operatora korisnika, ili su radovi po tim projektima u tijeku, prostor u cijevima koji je planiran za polaganje kabela po tim projektima smatra se zauzetim.“

Obrazloženje

Navedenu izmjenu smatramo nužnom da bi se moglo planirati korištenje EKI barem u okviru jedne poslovne godine. U protivnom infrastrukturni operator nema mogućnosti zadržati slobodni prostor u cijevima za svoje potrebe ili za potrebe operatora korisnika koji su već postavili zahtjev za zajedničko korištenje EKI.

HAKOM – 13

NE PRIHVATKA SE:

Držimo da nije nužno uvoditi ovakvu odredbu, jer će u slučaju spora, svakako biti uvažavana dokumentacija koja se spominje u prijedlogu.

Osim navedenog, predložena odredba otvara prostora mogućim zlouporabama od strane infrastrukturnog operatora na štetu operatora korisnika.

HT-4: Odredbu stavka 3. predlažemo izmijeniti tako da glasi:

„(3) Neophodni servisni prostor za održavanje postojećih kapaciteta je slobodni prostor koji je dostatan za uvlačenje kabela najvećeg promjera korištenog na razmatranom dijelu kabela kanalizacione i slobodna mikrocijev dostatna za uvlačenje mikrokabela najvećeg promjera korištenog na razmatranom dijelu kabela kanalizacione.“

HAKOM – 14

NE PRIHVATKA SE:

Ovo bi značilo da još jedna mikrocijev mora ostati slobodna. Držimo da to nije potrebno.

HT-5: Odredbu stavka 12. predlažemo izmijeniti tako da glasi:

„(12) Nije dopušteno izravno uvlačenje svjetlovodnog kabela kapaciteta manjeg od 288 niti u cijev velikog promjera, već se prethodno mora instalirati zaštitna cijev malog promjera ili mikrocijev ako operator koristi tehnologiju mikrokabela. Time se postiže maksimalna fleksibilnost u sustavu, glede održavanja i zaštite instaliranih kabela. Izuzetak od ovog pravila mogu biti već uvučeni kabeli bez prethodnog zaključenja ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju kabela kanalizacione, a koji će biti predmet postupka iz članka 9. ovog pravilnika.“

Obrazloženje

Navedena izmjena predstavlja usklađenje sa čl. 11. st. (1) Pravilnika o tehničkim uvjetima za kabelsku kanalizacionu koji glasi:

„(1) Cijevi velikog promjera su cijevi vanjskog promjera 63 do 110 mm, a mogu biti izrađene od polivinil klorida ili polietilena. Cijevi velikog promjera se polažu u zemlju prilikom izgradnje kabela kanalizacione, a u njih se prilikom korištenja kabela kanalizacione uvlače cijevi malog promjera, mikrocijevi, svjetlovodni kabeli velikog kapaciteta (broj niti do 288), a u posebnim slučajevima i bakreni kabeli.“

HAKOM – 15

PRIHVATKA SE DJELOMIČNO:

Prihvata se prijedlog da se svjetlovodni kabeli kapaciteta većeg od 288 niti smiju direktno uvlačiti u cijevi velikog promjera. HT je u daljnjem tekstu svog prijedloga izmijenio i preostali tekst ovog stavka bez obrazloženja što nije prihvaćeno, te konačni tekst stavka (12) glasi:

„(12) Nije dopušteno izravno uvlačenje svjetlovodnog kabela kapaciteta manjeg od 288 niti u cijev velikog promjera, već se prethodno mora instalirati zaštitna cijev malog promjera ili mikrocijev. Svaki pojedini kabel se mora nalaziti u svojoj cijevi ili mikrocijevi. Time se postiže maksimalna fleksibilnost u sustavu, glede održavanja i zaštite instaliranih kabela. Izuzetak od ovog pravila mogu biti već uvučeni kabeli bez prethodnog zaključenja ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju kabela kanalizacione, a koji će biti predmet naknadnog sređivanja postojećeg stanja, sukladno članku 9. ovog pravilnika.“

HT-6: Odredbu stavka 13. predlažemo izmijeniti tako da glasi:

„(13) Postojeći slobodan prostor u cijevima velikog promjera treba koristiti tako da se isti popunjava sa cijevima malog promjera, istog ili različitih promjera koje mogu, ali i ne moraju biti istovremeno uvučene u cijev velikog promjera. Dopušteno je korištenje sljedećih cijevi malog promjera: PE20, PE25, PE32 i PE40.“

HAKOM – 16

NE PRIHVATKA SE:

Ako se cijevi ne uvlače istovremeno neće biti moguće uvući maksimalnu količinu, što znači da iskorištenost prostora u cijevima neće biti optimalna.

HT-7: Odredbu stavka 16. predlažemo izmijeniti tako da glasi:

„(16) Ako je cijev velikog promjera zauzeta s dva ili više kabela, a u sustavu kabela kanalizacije ne postoji prikladniji slobodni prostor za korištenje, tada se slobodni prostor za uvlačenje svjetlovodnih kabela kapaciteta manjeg od 96 niti, iskorištava uvlačenjem jedne ili najviše dvije cijevi malog promjera ili većeg broja mikrocijevi veličine koja omogućuje maksimalno iskorištavanje slobodnog prostora.“

HAKOM – 17

NE PRIHVAĆA SE:

U svom prijedlogu HT predlaže samo ograničenje kapaciteta svjetlovodnog kabela u slučaju kada je u cijev velikog promjera već uvučeno 2 ili više kabela. HAKOM smatra da ovo ograničavanje nije potrebno, jer će isto biti određeno sa raspoloživim slobodnim prostorom i mogućnošću za uvlačenje cijevi malog promjera ili mikrocijevi potrebnih za uvlačenje planiranog svjetlovodnog kabela. U slučajevima kada je cijev velikog promjera zauzeta sa npr. 2 svjetlovodna kabela promjera do 15 mm ili 2 Cu kabela sličnih dimenzija predloženo ograničenje nema nikakvog smisla.

HT-8: Odredbu stavka 17. predlažemo izmijeniti tako da glasi:

„(17) U slobodni prostor koji je obuhvaćen tehničkim rješenjem ako postoje zahtjevi i drugih operatora uvlače se istovremeno predviđene kombinacije cijevi radi djelotvornog korištenja raspoloživog prostora. Operatori za koje je izrađeno tehničko rješenje su u obvezi u cijelosti snositi troškove realizacije tehničkog rješenja (izvlačenje nekorištenog kabela, uvlačenje cijevi, popravak ili proširenja kabela kanalizacije i slično), a međusobni obračun tih troškova i cijene zajedničkog korištenja određene su ugovorom iz članka 8. ovog pravilnika, između infrastrukturnog operatora i operatora korisnika.“

HAKOM – 18

NE PRIHVAĆA SE:

Stavkom 17. je predviđeno istovremeno uvlačenje svih cijevi, a infrastrukturni operator je obavezan rješavati pojedine zahtjeve prema redosljedu zaprimanja.

HT-9: U stavku 18. predlažemo dodati sljedeće:

„Mikro cijevi debljine stjenke od 1,5 mm treba pri prolazu kroz zdence, kao i pri ulazu u spojnicu, dodatno zaštititi odgovarajućom oblogom ili drugom zaštitom.“

HAKOM – 19

PRIHVAĆA SE:

Prijedlog je prihvaćen uz izmjenu da se prijedlog odnosi i na debljinu stjenke manju od 1,5 mm. Izmijenjeni stavak (18) glasi:

„(18) Radi boljeg i djelotvornijeg korištenja slobodnog prostora u zdencima kabela kanalizacije i radi lakšeg pristupa do postojećih kabela, cijevi malog promjera potrebno je prekidati u svakom zdencu te moraju biti označene. Mikrocijevi nazivne debljine stjenke od 2mm, moraju biti vođene uz sam rub kablenskog zdenca, bez prekidanja. Mikro cijevi debljine stjenke od 1,5 mm ili manje treba pri prolazu kroz zdence, kao i pri ulazu u spojnicu, dodatno zaštititi odgovarajućom oblogom ili drugom zaštitom.“

HT-10: U stavku 21. predlažemo brisati riječi: „ili cijevima promjera 50 mm“ tako da odredba glasi:

„(21) U cijevima malog promjera koje su zauzete s jednim svjetlovodnim kabelom, slobodan prostor popunjava se uporabom mikrocijevi, kao što je prikazano u Tablici 4.:“

HAKOM – 20

NE PRIHVAĆA SE:

Prijedlog je nejasan! Nije obrazloženo što s cijevima promjera 50 mm?.

HT-11: U stavku 23. predlažemo da se iza riječi: „operatora korisniku” dodaju riječi: „u pravilu”, tako da odredba glasi:

„(23) Ako na djelu trase izgrađene kableske kanalizacije postoji samo jedna cijev promjera 50 mm, ili 40 mm, (PE50 ili PE 40) te ako se u njoj već nalazi kabel, smatra se da na tom dijelu nema slobodnog prostora, pa je za svako polaganje dodatnog kabela operatora korisnika, u pravilu, potrebno proširiti kablesku kanalizaciju u skladu s tehničkim rješenjem.“

Obrazloženje

Smatramo da je potrebno omogućiti da se u slučajevima na koje se odnosi stavak 23., a koji bi zahtijevali proširivanje kableske kanalizacije popunjene cijevi PE50 može dopuniti sa mikrocijevima, ako se postigne takav dogovor između infrastrukturnog operatora i operatora korisnika. Time bi se izbjegli nepotrebni troškovi i radnje vezane za kopanje rovova, polaganje novih cijevi, zatrpavanje rovova, rad na javnim površinama, a sve uz pribavljanje odgovarajućih suglasnosti vlasnika nekretnina/upravitelja općeg dobra, i dokumenata za gradnju – potvrde glavnog projekta zbog nadogradnje kableske kanalizacije i ishođenje uporabne dozvole.

HAKOM – 21

NE PRIHVATA SE:

HAKOM smatra da je u slučaju postojanja samo jedne cijevi od 40 ili 50 mm te u kojoj je već nekakav kabel, nužno taj dio KK dograditi i proširiti.

Radi se u pravilu o magistralnim pravcima, a ako to i nije slučaj, držimo da nije dopustivo da jedan ili dva operatora koji prvi postave zahtjev popune i potpuno "zaguše" predmetni pravac.

HT-12: Predlažemo da se u članku 3. doda novi stavak 24. koji glasi:

"U slučaju kad je trasa kableske kanalizacije izgrađena s dvije cijevi promjera 50 mm ili 40 mm (2xPE50 ili 2xPE40), a u jednoj se nalazi kabel, dok je druga cijev prazna, mora biti u svakom trenutku omogućena nesmetana zamjena postojećeg kabela odgovarajućim kabelom najmanje istog promjera, koristeći za to predviđenu drugu praznu cijev u skladu sa člankom 3. stavak 3. ovog pravilnika."

Obrazloženje

Izmjenama Pravilnika iz 2010. godine na inicijativu HT dodan je navedeni stavak čime se olakšalo servisiranje svjetlovodnih kabela naročito kod spojnih kabela gdje je brzina otklanjanja smetnji od najvećeg interesa. Brisanjem navedenog stavka servisiranje svjetlovodnih kabela bilo bi otežano čime bi se ugrozila sigurnost i raspoloživost sustava. Ako se prihvate rješenja koja predlaže HAKOM u članku 3. stavku 21. u odnosu na važeća pravna pravila iz sada važećeg Pravilnika (čl. 4. st. 21. i 24.) to će značiti da se u trasama CORE optike više neće moći zamijeniti postojeće kabele malog kapaciteta isto takovim kabelima većeg kapaciteta, već isključivo mikro cijevima i mikro kabelima, a što smatramo tehnički neopravdanim i neprihvatljivim.

HAKOM – 22

NE PRIHVATA SE:

Predloženo je već riješeno Pravilnikom. Nužan servisni prostor je definiran i mora uvijek postojati.

HT-13: Članak 6.

Stavak 7. predlažemo izmijeniti tako da se propiše posebna tablica te da stavak glasi:

„(7) Za uvlačenje svjetlovodnog kabela do određenog promjera, potrebno je koristiti cijevi malog promjera i cijev PE 50 minimalnog vanjskog promjera odnosno tipa, prema Tablici 9 :

Tablica 9.

Vanjski promjer kabela (mm)	Tip cijevi (vanjski promjer u mm)
≤ 8	MC 16/12* (12)
≤ 11,5	PE20 (20)
≤ 13,5	PE25 (25)
≤ 18	PE 32 (32)
≤ 23	PE40 (40)
≤ 25	PE50 (50)

HAKOM – 23

NE PRIHVAĆA SE:

Odgovoreno u HAKOM - 1 i HAKOM – 4.

HT-14: Članak 7.

predložemo brisanje st. 5.

Obrazloženje

Izmjenama Pravilnika iz 2010. godine na inicijativu HT brisan je navedeni stavak, pa smatramo i dalje da taj stavak treba brisati.

HAKOM – 24

NE PRIHVAĆA SE:

U pravilnicima o kabelskoj kanalizaciji i o svjetlovodnim distribucijskim mrežama se propisuje kao u stavku 5.

HT-15: Članak 8.

Stavak 4. točka d) predložemo izmijeniti tako da glasi:

„d) međusobnu udaljenost između zdenaca, po načelu od sredine do sredine zdenca,“

Obrazloženje

Dužine od ulaznog zdenca do objekta nisu dio zajedničkog korištenja kabelske kanalizacije infrastrukturnog operatora, već je isto u vlasništvu objekta-zgrade.

HAKOM – 25

PRIHVAĆA SE:

Točka d) se mijenja i glasi:

d) međusobnu udaljenost između zdenaca, po načelu od sredine do sredine zdenca,

HT-16: Stavak 5. smatramo neprihvatljivim u dijelu koji se odnosi na refundiranje troškova.

Obrazloženje

ZEK u čl. 30. st. 9. određuje da HAKOM pobliže svojim pravilnikom određuje *«temeljne sastavnice ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme»*.

Način na koji će infrastrukturni operator naknaditi troškove operatoru korisniku prelazi okvire određene čl. 30. st. 12. ZEK-a jer se takve odrednice ne mogu smatrati temeljnim sastavnicama ugovora (bitnim elementima ugovora), nego se time zadire u slobodu ugovaranja, te se ograničava pravo vlasništva, a također se ograničava poduzetničke i tržišne slobode, što su ustavom zaštićene vrijednosti. Pravilnikom se određuju modaliteti plaćanja tako da se nalaže refundiranje iznosa *«na način da za taj iznos umanju račun za najam po drugim ugovorima za zajedničko korištenje kabelske kanalizacije»*, te ako se *«cjelokupni iznos ne može refundirati od najma za tekuću godinu, preostali iznos će se refundirati od sljedećeg računa i tako sve do konačnog refundiranja ukupnog troška»*.

Dakle, iz navedenog je vidljivo da se radi o prisilnoj kompenzaciji, te da su time ograničeni u slobodi ugovaranja i infrastrukturni operator, kao vlasnik kabelske kanalizacije, ali i operator korisnik. Prisilna kompenzacija može biti određena samo zakonom, a nikako ne podzakonskim propisom.

Stoga smatramo da HAKOM može propisati samo bitne elemente ugovora, ali ne i modalitete plaćanja, pa se predlaže brisanje ove odredbe u dijelu koji se odnosi na refundiranje troškova i prisilnu kompenzaciju, čime bi se na sve što ugovorne strane ne uredi drugačije primijenile odredbe Zakona o obveznim odnosima.

HAKOM – 26

NE PRIHVAĆA SE:

ZEK je člankom 30. stavkom 9. obvezao HAKOM da pravilnikom odredi bitne sastavnice ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju EKI-a, a način naknade troškova je jedan od bitnih sastojaka ugovora. Osim toga, operatorima je ostavljeno na volju ugovaranje modaliteta nadoknade troškova, međutim, praksa je pokazala da postoje nesuglasice između infrastrukturnog operatora i operatora korisnika u vezi modela plaćanja. Obzirom

da je HAKOM, kao regulator obavezan i ovlašten rješavati sporove, HAKOM je za slučaj spora definirao model koji omogućuje ravnopravne odnose između operatora u pogledu načina refundiranja troškova. Navedeno postupanje potvrdio je i Upravni sud svojim presudama.

HT-17: U stavcima 8., 9. i 10. definirano je kako će se izvoditi radove. S obzirom da HT ima sklopljene ugovore za izvođenje radova s nekim operatorima, a smatramo da to mogu imati i drugi infrastrukturni operatori, postupak definiran stavcima 8,9 i 10 je u takvim slučajevima suvišan. Slijedom navedenog predlažemo novi stavak ispred stavka 8. koji će glasiti:

„Ako operator korisnik i infrastrukturni operator nemaju sklopljen ugovor kojim reguliraju izvođenje radova radi zajedničkog korištenja EKI, procedura izbora izvoditelja radova obaviti će se u skladu sa stavcima 8, 9 i 10.“

HAKOM – 27

NE PRIHVATA SE:

Načini poslovanja su interna stvar svakog operatora.

HT-18: Stavak 11. predlažemo izmijeniti tako da glasi:

„Operator korisnik može samostalno izvoditi ili ugovoriti s trećom osobom izvođenje radova iz tehničkog rješenja, uz obavezan stručni nadzor u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i gradnji, s vlastitim nadziranjem ili nadziranjem od strane nezavisne stručne osobe, a infrastrukturni operator može nadzirati radove u svojstvu vlasnika infrastrukture. Cijena nadziranja infrastrukturnog operatora mora biti troškovno orijentirana.“

Obrazloženje

Prilikom izvođenja radova iz tehničkog rješenja, ulogu investitora ima operator korisnik i on je dužan u svoje ime nadzirati izvođenje radova. HT nadzire radove u svojstvu vlasnika infrastrukture radi zaštite svoje imovine i funkcioniranja sustava, a ne u svojstvu nadzora u ime investitora. Sva prava i obaveze iz Zakona o prostornom uređenju i gradnji odnose se na investitora, a to je u ovom slučaju operator korisnik.

HAKOM – 28

NE PRIHVATA SE:

Predloženo je već propisano u postojećem stavku 11. članka 8. Pravilnika.

HT-19: Članak 9.

U stavku 1. predlažemo da se briše druga rečenica, te da stavak 1. glasi:

«Agencija potiče zakonito zajedničko korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, te sprječava ugrožavanje sigurnosti uporabe elektroničke komunikacijske mreže, cjelovitosti mreže i međusobnog djelovanja elektroničkih komunikacijskih usluga. U tu svrhu, ovim člankom propisuje se postupak sređivanja postojećeg stanja kabela uvučenih najkasnije do 31.12.2008. godine bez prethodnog sklapanja ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju kabela u kabelaškoj kanalizaciji. Svi kabele uvučeni nakon tog datuma bez prethodnog sklapanja ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju kabela u kabelaškoj kanalizaciji ne mogu biti predmet sređivanja postojećeg stanja, nego se na njih primjenjuju odredbe Pravilnika o uvjetima korištenja izgrađene kabelaške kanalizacije (čl. 4. do 9.), te će isti, ako nisu postavljeni u skladu tim odredbama, o čemu će uz suglasnost infrastrukturnog operatora odlučiti nadzornik Agencije, biti izvučeni iz kabelaške kanalizacije o trošku operatora korisnika, odnosno drugog subjekta koji ih je postavio. Operator korisnik, odnosno drugi subjekt koji je bez sklopljenog ugovora s infrastrukturnim operatorom uvukao svoje kabele u kabelašku kanalizaciju, snositi će sukladno općim propisima i sve troškove koje je imao infrastrukturni operator radi utvrđivanja kome pripadaju kabele, nastalu materijalnu štetu, kao i štetu što infrastrukturni operator nije za to vrijeme tako zauzeti prostor u kabelaškoj kanalizaciji mogao koristiti za vlastite potrebe ili ga dati temeljem ugovora na zajedničko korištenje drugim operatorima korisnicima ili trećima.»

Obrazloženje

Budući da je HAKOM-u prijavljeno više slučajeva nelegalnog uvlačenja kabela u kabelašku kanalizaciju nakon stupanja na snagu Pravilnika 2008. godine, pri čemu ne samo da nisu poštovane odredbe o prethodnom sklapanju ugovora, nego uopće nisu poštovane niti odredbe Pravilnika koje se odnose na obvezu postupanja po tehničkom rješenju i uvlačenje propisanih kombinacija cijevi malog promjera i mikrocijevi, smatramo da je potrebno izrijekom navesti da se odredbe Pravilnika o sređivanju postojećeg stanja ne odnose na slučajeve koji su nastali nakon stupanja Pravilnika na snagu 2008. godine. U protivnom dogoditi će se da operatori korisnici i dalje neće poštovati odredbe Pravilnika i nelegalno će uvlačiti svoje kabele, a infrastrukturni operatori bit će obvezni legalizirati njihove nezakonite radnje. S obzirom da je

HAKOM naveo da «*potiče zakonito zajedničko korištenje*» EKI, sve što je nastalo nakon stupanja na snagu Pravilnika ne može i ne smije biti predmet sređivanja postojećeg stanja. Sama sintagma «*postojeće stanje*» znači da je to ono stanje koje je postojalo u trenutku stupanja Pravilnika na snagu 2008. godine. Sve nakon toga više nije «*postojeće stanje*», nego se radi o uvlačenjima kabela koja moraju biti u skladu s Pravilnikom. Stoga, onaj koji ne poštuje odredbe ZEK-a i Pravilnika, postupa protuzakonito i takvo njegovo ponašanje ne može biti predmet legalizacije, nego mora biti adekvatno sankcionirano, radi odvratanja tog operatora korisnika, ali i drugih od takvih radnji.

Također, nelegalnim uvlačenjem kabela bitno se smanjuje razina slobodnog prostora u kabelskoj kanalizaciji na štetu infrastrukturnog operatora i onih operatora korisnika koji uvlače kabele temeljem ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju EKI. Zbog toga bi pravilno rješenje trebalo biti da se nelegalno i nepropisno uvučene kabele nakon stupanja Pravilnika na snagu tj. 31.12.2008. godine smatra kabelima koje se izvlači iz kabelske kanalizacije bez provođenja postupka sređivanja postojećeg stanja. U suprotnom, odredbe Pravilnika o sređivanju postojećeg stanja idu na štetu onih koji su legalno postavljali kabele.

Ako se ne uvažave navedene činjenice, onda ovaj Pravilnik važi samo za infrastrukturne operatore i one operatore koji su legalno uvukli svoje kabele, ali ne i za operatore korisnike koji postupaju nezakonito, pa time ovaj Pravilnik postaje bespredmetan.

Budući da su značajni troškovi koje ima infrastrukturni operator radi izvida, izrade tehničke dokumentacije i drugi troškovi nastali zbog nelegalnog uvlačenja kabela, smatramo da takve troškove mora snositi onaj koji ih je svojim nezakonitim radnjama prouzročio te da ih sukladno općim propisima mora i naknaditi infrastrukturnom operatoru.

HAKOM – 29

NE PRIHVATĀ SE:

ZEK je čl. 30. stavkom 9. propisao što se sve definira ovim pravilnikom, stoga je HAKOM izradio i dao na javnu raspravu prijedlog pravilnika koji se drži zakonskih okvira. Pravilnikom se ne može definirati korištenje EKI-a prije stupanja na snagu ZEK-a niti podzakonskih propisa izrađenih na temeljem istoga.

HT-20: Stavak 2.

Stavak 2. je prihvatljiv samo pod uvjetom da se odnosi na stanje koje je nastalo prije 31.12. 2008. godine tj. ako se prihvati predloženi stavak 1.

Također predlažemo da se sintagma «*prethodno ishodio potvrdu o pravu puta*» zamijeni sintagmom «*stekao pravo puta sukladno odredbama Zakona o elektroničkim komunikacijama*».

Obrazloženje

Infrastrukturni operator stekao je pravo puta ispunjenjem zakonskih pretpostavki iz čl. 28. st. 1. tj. infrastrukturni operator stekao je pravo puta u trenutku stupanja na snagu ZEK-a 1. srpnja 2008. godine, a ne u trenutku ishoda potvrde o pravu puta kao deklaratornog akta.

HT predlaže da se i u novom Pravilniku zadrže odredbe iz važećeg Pravilnika koje glase:

„(5) *U slučaju da je operator korisnik ili svaka druga pravna ili fizička osoba neopravdano odbila urediti odnose sukladno Zakonu, najam će se obračunati od datuma kada je infrastrukturni operator prvi puta pokrenuo postupak sređivanja postojećeg stanja kabela uvučenih bez prethodnog zaključenja ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju kabelske kanalizacije.*

(15) *Ako Agencija utvrdi da je pokretanje postupka utvrđivanja činjeničnog stanja iz stavka 12. ovog članka bilo neopravdano, sve troškove postupka snosi operator korisnik koji ga je pokrenuo.*

(16) *Svako neovlašteno uvlačenje kabela u kabelsku kanalizaciju smatrat će se ugrožavanjem sigurnosti uporabe elektroničke komunikacijske mreže, cjelovitosti mreže i međusobnog djelovanja elektroničkih komunikacijskih usluga, te će biti kažnjivo sukladno Zakonu.“*

Obrazloženje

HT se protivi neunošenju u prijedlog Pravilnika stavaka 5., 15. i 16 važećeg Pravilnika. Brisanjem navedenih stavaka ukinut će se ionako slabi mehanizmi za sprječavanje ilegalnog korištenja kabelske kanalizacije. Dapače smatramo da brisanje ovih stavaka pogoduje onim operatorima koji ilegalno koriste kabelsku kanalizaciju.

HAKOM – 30

NE PRIHVATĀ SE:

Predložena odredba iz stavka 5. je već unesena u odredbe prijedloga pravilnika, odredba stavka 15. je uređena važećim postupovnim propisima, a stavak 16. je definiran ZID ZEK-om

HT-21: Stavak 13. predlažemo da glasi:

„(13) *Najam za korištenje kabelske kanalizacije plaća se od dana pokretanja postupka ozakonjenja, odnosno od dana koji je u postupku ozakonjenja utvrđen kao dan početka korištenja kabelske kanalizacije (npr. datum zasnivanja*

pretplatničkog odnosa između korisnika usluga i operatora korisnika). Ako se dan početka korištenja kabela kanalizacione ne može sa sigurnošću utvrditi, jer operator korisnik ne želi dostaviti točne podatke o uvlačenju kabela, najam se plaća godinu dana unatrag od dana pokretanja postupka ozakonjenja. Operator korisnik koji je neovlašteno uvukao kabele, dužan je nadoknaditi infrastrukturnom operatoru troškove postupka ozakonjenja svojih kabela.“

Obrazloženje

Operatoru korisniku koji je nelegalno uvukao svoje kabele u kabelsku kanalizaciju infrastrukturnog operatora, pogodovalo bi se ako bi on trebao platiti najam slobodnog prostora u cijevima od trenutka kada ga je infrastrukturni operator prvi puta pozvao na sređivanje postojećeg stanja kabela. Postupak sređivanja postojećeg stanja utvrđen je od strane HAKOM-a tek 2008. godine, pa iz ovakve odredbe pravilnika proizlazi da za sve ranije razdoblje kada je operator korisnik bio pozvan od strane infrastrukturnog operatora na sklapanje ugovora i plaćanje najma/zakupa, infrastrukturni operator neće moći naplatiti korištenje svoje EKI. Ovakvo rješenje nije kazna za operatora korisnika nego je to kazna za infrastrukturnog operatora koji se primjenom ovakve odredbe Pravilnika ne bi mogao pozvati na opće propise i naplatiti stečeno bez pravne osnove, kao i nastalu štetu. Stoga predlažemo da se navedeno uredi na način kako smo predložili u st. 1. ovog članka tj. legalizirati se može samo one kabele koji su postavljeni do 31.12. 2008. godine i u to uz plaćanje naknade od trenutka kada su kabele uvučeni, te plaćanja troškova koje je imao infrastrukturni operator zbog provođenja postupka sređivanja postojećeg stanja, kao i štete koju je pretrpio.

Još jednom naglašavamo da se postupak sređivanja može odnositi samo na one kabele koji su uvučeni prije stupanja Pravilnika na snagu krajem 2008. godine. Ako bi HAKOM ostavio mogućnost šire primjene odredaba o sređivanju postojećeg stanja tj. ako netko u budućnosti (nakon 2008. godine) uvuče kabel u tuđu kabelsku kanalizaciju, pa tvrdi da je postavio svoj kabel ranije, a HAKOM to legalizira u postupku sređivanja postojećeg stanja, tada se nikada neće stati na kraj nelegalnom uvlačenju kabela. U tom slučaju primjena ovog Pravilnika postat će potpuno besmislena.

Mišljenja smo da bi HAKOM morao poduzeti mjere protiv svakog operatora koji je nakon stupanja na snagu ZEK-a, a pogotovo nakon stupanja na snagu Pravilnika 2008. godine, bez valjane pravne osnove uvlačio, odnosno koji će uvlačiti svoje kabele u tuđu kabelsku kanalizaciju, a što bi moralo biti vidljivo u odredbama Pravilnika koje se odnose na sređivanje postojećeg stanja.

Iako je Pravilnik u praksi gotovo godinu i pol dana, negativna praksa nelegalnih ulazaka u kabelske zdence i kabelsku kanalizaciju se nastavila. Slučajevi koji su otkriveni, prijavljivani su HAKOM-u s dokumentacijom koja ukazuje kada se nelegalni ulazak dogodio (policijски zapisnici), međutim HAKOM nije do sada poduzimao mjere protiv operatora korisnika koji se tako ponašao, iako je u članku 9. stavku 16. važećeg Pravilnika jasno propisano da će se svako neovlašteno uvlačenje kabela u kabelsku kanalizaciju smatrati ugrožavanjem sigurnosti uporabe elektroničke komunikacijske mreže te će biti kažnjivo sukladno ZEK-u. Naprotiv, HAKOM je takve operatore upućivao da sklope ugovor s infrastrukturnim operatorom čime se i dalje pogoduje nezakonitim radnjama operatora korisnika, a infrastrukturnog operatora se prisiljava na sklapanje ugovora kojim bi se takvo stanje legaliziralo.

HAKOM – 31

NE PRIHVATA SE:

Odredbe ZEK-a i podzakonskih akata primjenjuju se od dana stupanja istih na snagu i nije dopuštena retroaktivna primjena propisa. Sukladno važećim propisima, svaki operator je ovlašten redovitim sudskim putem potraživati svoja potraživanja kako u pogledu eventualnog prijašnjeg neovlaštenog korištenja EKI-a, naknade moguće štete i sl. Također, u vezi nelegalne prakse HAKOM je uredno postupao po svim prijavama te se povodom istih vode postupci pred nadležnim sudovima.

HT-22: Članak 10.

U stavku 2. smatramo da je potrebno propisati da zahtjev mora sadržavati i podatke o frekvencijama i izračun smetnji (interferencije).

HAKOM – 32

NE PRIHVATA SE:

Nije relevantno za zajedničko korištenje.

4. Metronet telekomunikacije d.d.

I Naslov je dana 06.10.2011. godine objavio na svojim internetskim stranicama javnu raspravu o prijedlogu Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (dalje u tekstu: Pravilnika EKI). Metronet telekomunikacije d.d., Ulica grada Vukovara 269/d, Zagreb (dalje u tekstu: Metronet) ovim putem izražava zadovoljstvo u spremnošću regulatora za nužnošću usklađivanja navedenog pravilnika sa odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 90/11, dalje u tekstu: ZEK).

Uvodno Metronet ističe kako je, prilikom usklađivanja prijedloga Pravilnika EKI s novim zakonskim tekstom, potrebno uzeti u obzir postojeću situaciju „na terenu“ te je nužno regulirati i otvorena situacije koje su eskalirale u postupcima zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (dalje zajedno: EKI). Prijedlozi izmjene priloženog Pravilnika EKI, koje Metronet iznosi u nastavku podneska, isključivo su usmjereni na racionalno i razmjerno zajedničko korištenje EKI, odnosno načela koja Agencija temeljem članka 5. stavka 3. ZEK-a primjenjuje u promicanju tržišnog natjecanja u obavljanju djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga te EKI. Naime, upravo racionalizacijom korištenja slobodnog prostora omogućava se pristup većem broju zainteresiranih operatera korisnika, čime se posljedično pridonosi razvoju tržišnog natjecanja. Prijedlozi Metroneta u ovoj javnoj raspravi usmjereni su na transparentnije i nediskriminirajuće korištenje EKI, gdje teret korištenja mora biti za sve telekom operatore tržišno prihvatljiv.

II U nastavku su komentari i prijedlozi Metroneta na Pravilnik EKI:

Metronet-1: Ad 1) Metronet predlaže izmjenu članka 6. stavka 7. Pravilnika EKI na sljedeći način:

“Prilikom korištenja cijevi maloga promjera i najveće mikrocijevi (MC 16/12) za uvlačenje svjetlovodnog kabela odgovarajućeg vanjskog promjera, mogu se koristiti cijevi maksimalnog vanjskog promjera, kako je dano u Tablici 9.:

Vanjski promjer kabela [mm]	Tip cijevi (max. vanjski promjer u mm)
≤10	MC 16/12* (16)
≤13,5	PE 20 (20)
≤18	PE 25 (25)
≤18	PE 32 (32)

Obrazloženje:

Uzimajući u obzir dosadašnja iskustva naših vodećih operatera korisnika kao i kooperanata koji su radili na izgradnji naših svjetlovodnih mreža, predložili smo korigiranu Tablicu 9. Odmah napominjemo da je ista sukladna Pravilniku EKI iz razloga kako slijedi:

Metronet-2: Metronet predlaže u Tablici 9. da parametar „kapacitet kabela“ ne bude obvezujućeg, nego isključivo orijentacionog karaktera (sukladno kako je Agencija već prepoznala i primijenila u Tablici 10):

Budući da je u današnje vrijeme proizvodnja kabela značajno tehnološki napredovala (a koji razvoj se i nadalje očekuje u budućnosti), na način da su kabeli sve tanji (manjeg promjera), a s većim kapacitetom (dakle s većim brojem niti). S druge strane, racionalnost korištenja EKI izravno je vezana (samo) na volumen zauzetog slobodnog prostora, odnosno promjer korištenog kabela, dok je kapacitet (broj niti) sa aspekta racionalnosti korištenja EKI potpuno irelevantan parametar, tim više što je isti podložan stalnim promjenama, sukladno razvoju tehnologije proizvodnje kabela. Navedeni prijedlog Metroneta se temelji na iskustvenim rezultatima postojećeg stanja, a kojim se nužno rukovoditi pri reguliranju predmetnog pitanja. Činjenica je da broj niti svjetlovodnog kabela, osim što će s napretkom tehnologije biti u porastu (uz isti ili manji promjer kabela), isti nije od utjecaja na regulaciju pravila o popunjavanju slobodnog prostora, stoga je taj parametar nužno definirati kao neobvezujući, kako bi se izbjegle nepotrebne daljnje izmjene Pravilnika EKI s razvojem proizvodnje kabela.

HAKOM – 33

PRIHVAĆA SE:

Odgovoreno u HAKOM – 1, HAKOM – 4 i HAKOM – 23.

Metronet-3: Metronet predlaže prebaciti cijevi PE Ø20 u grupu s mikrocijevima.

Sa stajališta načina korištenja zaštitnih cijevi, one se dijele na dvije ključne kategorije:

- i. Cijevi u koje se kabel uvlači direktno,
- ii. Cijevi u koje se uvlači više mikrocijevi, odnosno i dodatne cijevi uz kabel

Sukladno navedenom, Pravilnikom EKI predviđeni tipovi cijevi dijele se kako slijedi:

- MC 16/12 i PE Ø20: cijevi u koje se isključivo uvlači direktno samo kabel
- Ø25, Ø32, Ø40 (te Ø50 i veće): cijevi u koje se uvlači više cijevi manjeg promjera, odnosno i dodatne cijevi uz (postojeći) kabel

To je jasno vidljivo iz Tablice 3. i Tablice 4. Pravilnika EKI, budući da:

- Tablica 3. uopće ne predviđa cijev Ø20 kao tip cijevi koja se popunjava dodatnim cijevima (mikrocijevima), odnosno kombinacijom različitih tipova mikrocijevi,
- Tablica 4. u kontekstu cijevi malog promjera koje su zauzete s jednim svjetlovodnim kabelom, a čiji se slobodan prostor popunjava uporabom mikrocijevi, ne predviđa cijevi Ø20 i Ø25 (najmanja je cijev Ø32).

Budući da se Hrvatski telekom d.d. (dalje u tekstu: HT) kao infrastrukturni operator isključivo služi Tablicom 9. za određivanje cijena (zajedničkog korištenja EKI) po promjeru kabela u odnosu na vrstu cijevi, ovaj prijedlog logičan je slijed Pravilnika EKI jer je Tablicom 3. za cijev Ø25 predviđena mogućnost dodatne popune te ima smisla da ista ostane u postojećoj cjenovnoj kategoriji (trenutno 4,18 kn/m/g). Ali, sukladno gore navedenom, logično je i neophodno da cijev Ø20 bude premještena u nižu cjenovnu kategoriju (trenutno 2,36 kn/m/god), jer se, a kao što je ovdje obrazloženo, kao i u slučaju MC 16/12, u nju isključivo može uvlačiti samo kabel.

Metronet-4: Metronet predlaže korigirati maksimalne vanjske promjere kabela u odnosu na cijevi malog promjera i najveće mikrocijevi.

Promatrano sa stajališta tehnologije, a imajući u vidu da za PE cijevi Ø20 na više Prijedlog Pravilnika EKI (Tablica 6.) predviđa maksimalnu debljinu stjenke cijevi od 2 mm (uz dozvoljeno odstupanje +/- 0,4 mm), ne postoji tehnička prepreka da maksimalni dozvoljeni promjeri kabela po određenim cijevima budu korigirani, i to na način prikazan u prijedlogu izmjene Tablice 9, a kako je to ranije navedeno.

Pojašnjenje prijedloga izmjene Tablice 9 za svaku cijev kako slijedi:

- o MC 16/12* (16): budući da je unutarnji promjer cijevi = 12 mm, kabel promjera 10 mm sasvim sigurno je tehnički izvedivo uvući u tu cijev,
- o PE 20 (20): uvažavajući maksimalnu debljinu stjenke od 2,4 mm, kabel promjera 13,5 mm sasvim sigurno je tehnički izvedivo uvući u tu cijev (budući da je ova cijev, kao i MC, namijenjena isključivo direktnom uvlačenju kabela, a ne i dodatnih cijevi),
- o PE 25 (25): u ovu cijev može se uvući ili kabel ili kombinacija mikrocijevi. Ako ide kabel, onda ni u kojoj kombinaciji ne mogu ići i mikrocijevi i u tom slučaju nema razloga da se u nju ne uvuče kabel maksimalnog mogućeg promjera. U drugom slučaju, u ovu cijev idu samo mikrocijevi.
- o PE 32 (32): uvažavajući maksimalnu debljinu stjenke od 2,4 mm te činjenicu da je ova cijev namijenjena (i) uvlačenju dodatnih cijevi, ima smisla i logike da maksimalni dozvoljeni promjer kabela ostane nepromijenjen (18 mm).

Posljedično bi usvajanje gore navedenih prijedloga Metroneta rezultiralo nužnošću za donošenjem odluke o izmjeni Odluke Agencije od 05.02.2010.g. (klasa: 344-01/09-01/965, ur.broj: 376-04-10-10), (koja je dodatno izmijenjena i odlukom Agencije od 22.12.2010. godine, klasa: 344-01/10-01/630, ur.broj: 376-04-10-06 kojom su cijene EKI, korigirane na način da je HT obavezan primijeniti prosječni ponderirani trošak kapitala na koje je Vijeće Agencije izdalo suglasnost u okviru regulatorne računovodstvene dokumentacije, uz primjenu od primitka te odluke) na način da bi cijene zajedničkog korištenja EKI (WAK 11,93 %), radi promjena u kategorizaciji profila cijevi, iznosile:

- 1.1. cijevi velikog promjera (vanjski promjer 63-110 mm): 14,43 kn/m/god
- 1.2. cijevi PEHD 50 (vanjski promjer 50 mm): 12,23 kn/m/god
- 1.3. cijevi malog promjera (vanjski promjer 25-40 mm): 4,18 kn/m/god
- 1.4. mikrocijevi/cijevi vanjskog promjera 3-20 mm: 2,36 kn/m/god

HAKOM – 34

NE PRIHVATILA SE:

Ø20 NIJE mikrocijev.

Skrećemo pozornost da troškovno usmjerena cijena najma nije cijena definirana tipom cijevi već stvarnim troškovima izgradnje KK s određenim tipom cijevi.

Pa tako izgradnja jednog metra, jedne mikrocijevi, danas košta 2,36 kn, sa cijevi (Ø20) malog promjera 4,18 kn i t.d.

Ta se cijena ne može promijeniti ako cijev Ø20 proglasimo da je mikrocijev.

Metronet-5: Ad 2.) Metronet predlaže u članku 9. Pravilnika EKI dodavanje novog stavka (stavka 14.) koji glasi:

„U odnosu na kabele uvučene bez zaštitnih cijevi koji su položeni prije stupanja na snagu Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (NN br. 154/08) i za koje je prepoznato vlasništvo u postupku ozakonjenja prema odredbama ovog članka, najam za korištenje kableske kanalizacije naplaćuje se prema volumenu koji ti kabeli zauzimaju u kableskoj kanalizaciji ekvivalentno volumenu kojeg bi u kableskoj kanalizaciji zauzimale cijevi istog promjera.“

Obrazloženje:

Obzirom da se „stari“ kabeli (uvučeni prije stupanja na snagu Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, NN br. 154/08) ne mogu tretirati kao novouvučeni (sukladno članku 3. stavku 12. Pravilnika EKI) Pravilnikom EKI nije određeno na koji će se način obračunavati najam tih kabela, a postojeći način izračuna nije transparentan budući da nije logično niti svrsishodno da se prostor zauzet od pojedinog kabela *bez zaštitne cijevi tretira* kao kabel uvučen prema Pravilniku EKI. Stoga je potrebno u Pravilniku EKI jasno i nedvosmisleno odrediti način obračuna najma tih kabela.

Naime, u situaciji postojećih („starih“) kabela, logično je da se ti kabeli neće rezati i izvlačiti kako bi se kroz istu trasu EKI prvo uvlačile zaštitne cijevi, pa tek onda u njih pojedinačni kabeli, nego se situacija rješava kroz proces uzakonjenja postojećih kabela.

S obzirom na to da je volumen kojeg ti kabeli zauzimaju u EKI jednak volumenu kojeg bi zauzele cijevi istog promjera, logično je da se takvi kabeli moraju tretirati po načelu presjek kabela = presjek cijevi (sukladno čijem promjeru se određuje cjenovna kategorija).

HAKOM – 35

NE PRIHVAĆA SE:

Nije potrebna ovakva odredba jer je to riješeno u točki 3. Odluke Vijeća HAKOM-a od 05. veljače 2010.g. kojom je Hrvatskom Telekomu d.d. utvrđena obveza primjene načela troškovne usmjerenosti cijena zajedničkog korištenja kableske kanalizacije.

Odgovoreno u HAKOM - 7

Metronet-6: Ad 3.) Metronet predlaže brisanje stavka 23. u članku 3. Pravilnika EKI.

Obrazloženje:

Obzirom da je priloženim Pravilnikom EKI brisan stavak 24., Metronet je mišljenja kako je nužno brisati i stavak 23., budući da je način korištenja cijevi promjera 50 mm ili 40 mm dovoljno reguliran u stavku 21. istog članka 3. Pravilnika EKI. Dodatno, kao primjer nelogičnosti ove odredbe može poslužiti realan slučaj iz prakse, kada imamo trasu dugačku 10-ak i više kilometara i jednu cijev u kojoj je samo jedan kabel. Prema predloženom Pravilniku, nema mogućnosti uvlačenja nikakvog kabela i kombinacija mikrocijevi, nego se mora ponovo kopati, a što je protivno načelu racionalizacije korištenja slobodnog prostora u EKI.

HAKOM – 36

NE PRIHVAĆA SE:

Odgovoreno je u HAKOM – 21.

Metronet-7: Ad 4) Metronet predlaže u članku 8. dodati novi stavak (stavak 17.) Pravilnika EKI:

Niti u zakonskom (ZEK) niti u važećim podzakonskim propisima nije određeno dokazivanje ovlaštenja za zaključenje ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju EKI za pojedinačne trase, odnosno ne postoji obveza za infrastrukturnog operatora prethodnog dokazivanja ovlaštenja statusa infrastrukturnog operatora za trasu za koju se zahtjeva zajedničko korištenje EKI. Prethodno dokazivanje ovlaštenja je nužno kako bi se izbjegle situacije u kojima je Operator korisnik podnio zahtjev za pojedinu trasu, koji je prihvaćen od strane HT-a, a naknadno se utvrdi u postupcima ozakonjenja (u odnosu na druge operatore) pokrenutim od strane HT-a kako isti uopće nema status infrastrukturnog operatora na toj trasi. Navedeno potkrjepljuje i Rješenje Agencije od 06.07.2011.g. (klasa: 344-01/09-01/1397, ur. broj: 376-10/HP-11-32 (JŠ)), (dalje u tekstu: Rješenje Agencije) u kojem je utvrđeno da HT nije dokazao status infrastrukturnog operatora na trasama (npr. EKI grad Dubrovnik, EKI grad Čakovec, EKI grad Bjelovar i dr.), iako je za pretpostaviti da su na tim trasama pojedini operatori imali zaključen ugovor o najmu EKI. Također, Metronet upućuje i na Rješenje Agencije od 15.06.2011.g. (klasa UP/I-344-01/10-01/4625, urbroj: 376-04/HP-11-12 (DM) sukladno kojem na pojedinim trasama EKI u Šibeniku nije moguće utvrditi tko je infrastrukturni operator.

Nadalje, čak ni Standardna ponuda o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (kabelske kanalizacije) HT-a ne poznaje kategoriju odbijanja zahtjeva (članak 3.5.) iz razloga da na traženoj trasi EKI HT nema status infrastrukturnog operatora.

Kako je status operatora korisnika jednostavno utvrditi uvidom u popis operatora na stranicama Agencije, takva analogija nije provediva i za utvrđivanje infrastrukturnog operatora. Iz dostupnih potvrda o pravu puta nisu razvidni i dostupni svi potrebni podaci, a isto tako pojam infrastrukturnog operatora obuhvaća širi pojam od zasnivanja samo prava puta. Iz navedenog proizlazi kako operatori korisnici u sklapanju ugovora o najmu EKI se mogu jedino rukovoditi načelom *bonae fidei*.

Kako bi se izbjeglo sklapanje ugovora s operatorom za kojeg se naknadno utvrdi da zapravo nema status infrastrukturnog operatora na trasi koja je predmet ranije sklopljenog ugovora, u cilju izbjegavanja pokretanja mogućih parnica radi povrata stjecanja bez osnove, primarno je potrebno u okviru

Pravilnika EKI regulirati: *dokazivanje ovlaštenja za sklapanje ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju EKI u odnosu na infrastrukturnog operatora (u naravi ugovor o najmu EKI za pojedinu trasu).*

Navedeni prijedlog Metronet smatra u cijelosti osnovanim, tim više što je i za pokretanje postupka ozakonjenja infrastrukturni operator dužan dokazati svoj status *infrastrukturnog operatora za pojedinu trasu* (članak 5. a. Pravilnika EKI). Nadalje, i sukladno odredbama obveznog prava ugovor o najmu može sklapati, odnosno status najmodavca može imati samo *vlasnik stvari ili stvarnopravni ovlaštenik koji može na drugog prenijeti izvršavanje svog prava.*

Međutim u svakom slučaju prema kogentnoj odredbi lex specialisa ZEK-a (članak 30. stavak 2.):

Infrastrukturni operator mora omogućiti operatoru korisniku, uz naknadu i na temelju sklopljenog ugovora, pristup i zajedničko korištenje svoje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, uključujući i komunikacijske instalacije unutar zgrade, koje su u vlasništvu infrastrukturnog operatora ili do prve sabirne ili razdjelne točke, ako su ispunjeni odgovarajući uvjeti pristupa i zajedničkog korištenja utvrđeni Pravilnikom iz stavka 9. ovog članka ...

Navedeno je u skladu s odredbama koje uređuju vlasničkopravne odnose.

Metronet-8: Sukladno svemu navedenom; Metronet predlaže da u Pravilniku EKI:

- a) dodavanje novih stavaka 17. i 18. u članku 8. koji glase:

„Infrastrukturni operator dužan je Operatoru korisniku dostaviti dokaz da je infrastrukturni operator na predmetnoj trasi kabelske kanalizacije (npr. potvrdu o pravu puta) istodobno sa obavijesti o mogućnosti zajedničkog korištenja kabelske kanalizacije na traženoj trasi, a najkasnije uz dostavu prvog računa izdanog na ime zajedničkog korištenja kabelske kanalizacije za tu trasu.

Ukoliko Infrastrukturni operator ne postupi sukladno obvezi iz prethodnog stavka, smatrat će se da ugovor o pristupu i zajedničkom korištenju kabelske kanalizacije za tu trasu nije niti sklopljen, a sve troškove predviđene Pravilnikom koji su nastali u svrhu sklapanja tog ugovora obvezan je snositi Infrastrukturni operator.“

HAKOM - 37

NE PRIHVATĀ SE:

Odredba koja se predlaže, stoji u stavku (2) članka 9. koji opisuje postupak ozakonjenja.

U članku 8. je propisan postupak ugovaranja zajedničkog korištenja prostora u izgrađenoj kabelskoj kanalizaciji, a tada je operator korisnik dužan prije postavljanja zahtjeva utvrditi tko je infrastrukturni operator. Odgovoreno u HAKOM – 5.

Metronet-9: Posljedično gore predloženom, trebalo bi u tom slučaju nastalu situaciju regulirati, unošenjem odredbi u tekst Pravilnika EKI kako slijedi:

„U slučaju nastupa posljedica iz stavka 18. ovog članka, neće se smatrati da Operator korisnik koristi kabelsku kanalizaciju bez sklopljenog ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju kabelske kanalizacije (s infrastrukturnim operatorom), ukoliko Operator korisnik u razumnom roku pokrene postupak utvrđivanja Infrastrukturnog operatora pred Agencijom. U tom slučaju najam za korištenje kabelske kanalizacije Operator korisnik uplaćivat će na poseban račun Agencije, koji se vodi isključivo za tu svrhu. Od konačnosti odluke Agencije o utvrđivanju osobe Infrastrukturnog operatora na cjelokupnoj korištenoj trasi kabelske kanalizacije, Operator korisnik će nadalje plaćati najam iste Infrastrukturnom operatoru, nakon što se iscrpe sredstva doznačena s računa Agencije iz prethodnog stavka na račun Infrastrukturnog operatora.

Neovisno od navedenog u prethodnom stavku, ukoliko Agencija utvrdi da je Operator korisnik započeo s plaćanjem najma za korištenje kabelske kanalizacije prije datuma od kojeg Infrastrukturni operator ostvaruje svoje pravo Infrastrukturnog operatora na pojedinoj trasi kabelske kanalizacije (npr. od kada je ishodio potvrdu o pravu puta), novčani iznos uplaćen do tog datuma vraća se Operatoru korisniku, a novčani iznos uplaćen nakon tog datuma doznačuje se s računa Agencije na račun Infrastrukturnog operatora.

Ukoliko se u roku od 120 dana od pokretanja postupka utvrđivanja osobe Infrastrukturnog operatora za pojedinu trasu kabelske kanalizacije ne utvrdi osoba Infrastrukturnog operatora sva sredstva uplaćena na račun Agencije u svrhu korištenja kabelske kanalizacije, sukladno stavku 19. ovog članka, vraćaju se Operatoru korisniku.“

HAKOM - 38

NE PRIHVATLJIVO JE:

Napominjemo da je temeljem izmjena i dopuna ZEK-a, korištenje EKI bez ugovora s infrastrukturnim operatorom kažnjivo po članku 119. ZEK-a.

b) dodavanje nove točke b) u članku 12. stavku 5. koja glasi:

„ b) dokaz infrastrukturnog operatora da na trasi / dijelu trase kabelaške kanalizacije koja čini predmet ugovora ima status infrastrukturnog operatora (npr. potvrda o pravu puta)“

postojeća točka b) postaje točka c) i tako redom.

HAKOM - 38

NE PRIHVATLJIVO JE:

Sve je potanko opisano u člancima 8. i 9. Pravilnika.

Odgovoreno je u HAKOM – 5 i HAKOM – 37.

Metronet-10: Ad 5.) Reguliranje korištenja EKI nepoznatog infrastrukturnog operatora.

Metronet ističe da se i ovim izmjenama Pravilnika EKI sustavno ignorira nužnost reguliranja korištenja EKI nepoznatog vlasnika, bez statusa infrastrukturnog operatora. Navedeno pitanje predstavlja alarmantnu situaciju, a što potvrđuje i nedavno Rješenje Agencije od 06.07.2011.g. kojim je utvrđeno da HT nije dokazao status infrastrukturnog operatora na u rješenju navedenim trasama EKI (ranije citirani gradovi) čime je sada i izričito utvrđeno da određene trase EKI nemaju vlasnika, odnosno infrastrukturnog operatora.

S obzirom na to da, bez zaključenog ugovora s infrastrukturnim operatorom, operator korisnik ne može koristiti EKI (članak 30. st. 2. ZEK), a isti da bi mogao pružati elektroničke komunikacijske usluge mora koristiti EKI, to je nužno u Pravilniku propisati postupak utvrđivanja statusa infrastrukturnog operatora, a koji postupak Agencije u tom slučaju ne može trajati dulje od 30 dana. Navedeni rok odgovara roku iz članka 8. stavka 16. U situaciji pasivnosti infrastrukturnog operatora na podneseni zahtjev.

Nadalje Metronet ovdje ističe kako je navedeno nužno regulirati po članku 5. stavku 2. točki 7. i stavku 3. Istog članka ZEK-a. Bez propisivanja procesa, HT kao infrastrukturni operator će i dalje dodatno monopolizirati svoj položaj i ograničavati alternativne operatore u korištenju EKI.

Naime, zakon i Pravilnik EKI daju mogućnost infrastrukturnom operatoru da radi zaštite svojih prava pokrene postupke ozakonjenja, međutim, na istovjetan način potrebno je, radi promicanja zajedničkog korištenja EKI, propisati postupke kojima će se utvrditi status infrastrukturnog operatora za pojedinačne trase, budući da će u protivnom operatori korisnici imati „vezane ruke“. Navedena situacija je u cijelosti paradoksalna jer:

- postoji izgrađen EKI
- operator korisnik želi sklopiti ugovor o pristupu i zajedničkom korištenju kabelaške kanalizacije kako bi mogao pružati usluge krajnjim korisnicima
- ne postoji razrađen sustav utvrđivanja statusa Infrastrukturnog operatora.

Sukladno svemu navedenom, a iz razloga situacija koje se sve češće pojavljuju u praksi, Metronet ovaj prijedlog smatra osnovanim.

III Zaključno, Metronet predlaže da Naslov pri donošenju konačnog teksta Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture prihvati prijedloge Metroneta iznesene u ovom podnesku.

HAKOM - 40

NE PRIHVATLJIVO JE:

Nejasno je kako se u prvom i drugom stavku komentara Ad.5) govori o nepoznatom infrastrukturnom operatoru, a zatim se u trećem stavku zaključuje da će baš HT "pomoću te činjenice dodatno monopolizirati svoj položaj".

Točno je da, temeljem ZEK-a nije dopušteno korištenje EKI bez ugovora o najmu, dapače i kažnjivo je.

Nadalje, HAKOM uvažava svaki ugovor operatora korisnika i infrastrukturnog operatora ili onoga koji se smatra infrastrukturnim operatorom (npr. Zagrebački digitalni grad), ali opetovano naglašavamo da korištenje izgrađene EKI, operator korisnik, nužno mora ugovoriti.

Inače moglo bi doći do greške (prema dopisu Metroneta u slučaju korištenja KK u Mlinima nije sigurno dali su kabel uvukli u plinsku kanalizaciju, vodovodnu ili kabelašku kanalizaciju).

5. H1 TELEKOM d.d.

H1 TELEKOM pozdravlja inicijativu Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije te u nastavku dostavlja nekoliko komentara na predmetnu javnu raspravu:

Uvodno H1 TELEKOM ističe kako je, prilikom usklađivanja prijedloga Pravilnika EKI s novim zakonskim tekstom, potrebno uzeti u obzir postojeću situaciju „na terenu“ te je nužno regulirati i otvorena situacije koje su eskalirale u postupcima zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (dalje zajedno: EKI). Prijedlozi izmjene priloženog Pravilnika EKI, koje H1 TELEKOM iznosi u nastavku podneska, isključivo su usmjereni na racionalno i razmjerno zajedničko korištenje EKI, odnosno načela koja Agencija temeljem članka 5. stavka 3. ZEK-a primjenjuje u promicanju tržišnog natjecanja u obavljanju djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga te EKI. Naime, upravo racionalizacijom korištenja slobodnog prostora omogućava se pristup većem broju zainteresiranih operatera korisnika, čime se posljedično pridonosi razvoju tržišnog natjecanja. Prijedlozi H1 TELEKOM-a u ovoj javnoj raspravi usmjereni su na transparentnije i nediskriminirajuće korištenje EKI, gdje teret korištenja mora biti za sve telekom operatore tržišno prihvatljiv. II U nastavku su komentari i prijedlozi H1 TELEKOM-a na Pravilnik EKI:

Ad 1) Predlažemo izmjenu članka 6. stavka 7. Pravilnika EKI na sljedeći način:

“Prilikom korištenja cijevi maloga promjera i najveće mikrocijevi (MC 16/12) za uvlačenje svjetlovodnog kabela odgovarajućeg vanjskog promjera, mogu se koristiti cijevi maksimalnog vanjskog promjera, kako je dano u Tablici 9.:

Vanjski promjer kabela [mm]	Tip cijevi (max. vanjski promjer u mm)
< 10	MC 16/12* (16)
< 13,5	PE 20 (20)
< 18	PE 25 (25)
< 18	PE 32 (32)

*MC = mikrocijev

Obrazloženje:

Uzimajući u obzir dosadašnja iskustva naših vodećih operatera korisnika kao i kooperanata koji su radili na izgradnji naših svjetlovodnih mreža, predložili smo korigiranu Tablicu 9. Odmah napominjemo da je ista sukladna Pravilniku EKI iz razloga kako slijedi:

Predlažemo u Tablici 9. brisanje stupca „kapacitet kabela“ budući da je u današnje vrijeme proizvodnja kabela značajno tehnološki napredovala (a koji razvoj se i nadalje očekuje u budućnosti), na način da su kabeli sve tanji (manjeg promjera), a s većim kapacitetom (dakle s većim brojem niti). S druge strane, racionalnost korištenja EKI izravno je vezana (samo) na volumen zauzetog slobodnog prostora, odnosno promjer korištenog kabela, dok je kapacitet (broj niti) sa aspekta racionalnosti korištenja EKI potpuno irelevantan parametar, tim više što je isti podložan stalnim promjenama, sukladno razvoju tehnologije proizvodnje kabela. Navedeni prijedlog temelji se na iskustvenim rezultatima postojećeg stanja, a kojim se nužno rukovoditi pri reguliranju predmetnog pitanja.

Činjenica je da broj niti svjetlovodnog kabela, osim što će s napretkom tehnologije biti u porastu (uz isti ili manji promjer kabela), isti nije od utjecaja na regulaciju pravila o popunjavanju slobodnog prostora, stoga je taj parametar nužno izbaciti, kako bi se izbjeglo nepotrebna daljnja izmjena Pravilnika EKI s razvojem proizvodnje kabela.

U skladu s gore navedenim, potrebno je i u stavku 8. u Tablici 10 brisati stupac „kapacitet mikrokabela“.

Predlažemo prebaciti cijevi PE Ø20 u grupu sa mikrocijevima.

Sa stajališta načina korištenja zaštitnih cijevi, one se dijele na dvije ključne kategorije:

- Cijevi u koje se kabel uvlači direktno,
- Cijevi u koje se uvlači više mikrocijevi, odnosno i dodatne cijevi uz kabel

Sukladno navedenom, Pravilnikom EKI predviđeni tipovi cijevi dijele se kako slijedi:

- MC 16/12 i PE Ø20: cijevi u koje se isključivo uvlači direktno samo kabel
- Ø25, Ø32, Ø40 (te Ø50 i veće): cijevi u koje se uvlači više cijevi manjeg promjera, odnosno i dodatne cijevi uz (postojeći) kabel

To je jasno vidljivo iz Tablice 3. i Tablice 4. Pravilnika EKI, budući da: Tablica 3. uopće ne predviđa cijev Ø20 kao tip cijevi koja se popunjava dodatnim cijevima (mikrocijevima), odnosno kombinacijom različitih tipova mikrocijevi, Tablica 4. u kontekstu cijevi malog promjera koje su zauzete s jednim svjetlovodnim kabelom, a čiji se slobodan prostor popunjava uporabom mikrocijevi, ne predviđa cijevi Ø20 i Ø25 (najmanja je cijev Ø32).

Budući da se Hrvatski telekom d.d. (dalje u tekstu: HT) kao infrastrukturni operator isključivo služi Tablicom 9. za određivanje cijena (zajedničkog korištenja EKI) po promjeru kabela u odnosu na vrstu cijevi, ovaj prijedlog logičan je slijed

Pravilnika EKI jer je Tablicom 3. za cijev Ø25 predviđena mogućnost dodatne popune te ima smisla da ista ostane u postojećoj cjenovnoj kategoriji (trenutno 4,18 kn/m/g). Ali, sukladno gore navedenom, logično je i neophodno da cijev Ø20 bude premještena u nižu cjenovnu kategoriju (trenutno 2,36 kn/m/god), jer se, a kao što je ovdje obrazloženo, kao i u slučaju MC 16/12, u nju isključivo može uvlačiti samo kabel.

Predlažemo korigirati maksimalne vanjske promjere kabela u odnosu na cijevi malog promjera i najveće mikrocijevi. Promatrano sa stajališta tehnologije, a imajući u vidu da za PE cijevi Ø20 na više Prijedlog Pravilnika EKI (Tablica 6.) predviđa maksimalnu debljinu stjenke cijevi od 2 mm (uz dozvoljeno odstupanje +/- 0,4 mm), ne postoji tehnička prepreka da maksimalni dozvoljeni promjeri kabela po određenim cijevima budu korigirani, i to na način prikazan u prijedlogu izmjene Tablice 9, a kako je to ranije navedeno.

Pojašnjenje prijedloga izmjene Tablice 9 za svaku cijev kako slijedi:

- o MC 16/12* (16): budući da je unutarnji promjer cijevi = 12 mm, kabel promjera 10 mm sasvim sigurno je tehnički izvedivo uvući u tu cijev,
- o PE 20 (20): uvažavajući maksimalnu debljinu stjenke od 2,4 mm, kabel promjera 13,5 mm sasvim sigurno je tehnički izvedivo uvući u tu cijev (budući da je ova cijev, kao i MC, namijenjena isključivo direktnom uvlačenju kabela, a ne i dodatnih cijevi),
- PE 25 (25): u ovu cijev može se uvući ili kabel ili kombinacija mikrocijevi.

Ako ide kabel, onda ni u kojoj kombinaciji ne mogu ići i mikrocijevi i u tom slučaju nema razloga da se u nju ne uvuče kabel maksimalnog mogućeg promjera. U drugom slučaju, u ovu cijev idu samo mikrocijevi.

o PE 32 (32): uvažavajući maksimalnu debljinu stjenke od 2,4 mm te činjenicu da je ova cijev namijenjena (i) uvlačenju dodatnih cijevi, ima smisla i logike da maksimalni dozvoljeni promjer kabela ostane nepromijenjen (18 mm). Posljedično bi usvajanje gore navedenih prijedloga rezultiralo nužnošću za donošenjem odluke o izmjeni Odluke Agencije od 05.02.2010.g. (klasa: 344-01/09-01/965, ur.broj: 376-04-10-10), (koja je dodatno izmijenjena i odlukom Agencije od 22.12.2010. godine, klasa: 344-01/10-01/630, ur.broj: 376-04-10-06 kojom su cijene EKI, korigirane na način da je HT obvezan primijeniti prosječni ponderirani trošak kapitala na koje je Vijeće HAKOM-a izdalo suglasnost u okviru regulatorne računovodstvene dokumentacije, uz primjenu od primitka te odluke) na način da bi cijene zajedničkog korištenja EKI (WAK 11,93 %), radi promjena u kategorizaciji profila cijevi, iznosile.

- 1.1. cijevi velikog promjera (vanjski promjer 63-110 mm): 14,43 kn/m/god
- 1.2. cijevi PEHD 50 (vanjski promjer 50 mm): 12,23 kn/m/god
- 1.3. cijevi malog promjera (vanjski promjer 25-40 mm): 4,18 kn/m/god
- 1.4. mikrocijevi/cijevi vanjskog promjera 3-20 mm: 2,36 kn/m/god

Ad 2.) Predlažemo u članku 9. Pravilnike EKI dodavanje novog stavka (stavka 14.) koji glasi:

„U odnosu na kabele uvučene bez zaštitnih cijevi koji su položeni prije stupanja na snagu Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (NN br. 154/08) i za koje je prepoznato vlasništvo u postupku ozakonjenja prema odredbama ovog članka, najam za korištenje kabela kanalizacione naplaćuje se prema volumenu koji ti kabeli zauzimaju u kabelskoj kanalizacioni ekvivalentno volumenu kojeg bi u kabelskoj kanalizacioni zauzimale cijevi istog promjera.“

Obrazloženje:

Obzirom da se „stari“ kabeli (uvučeni prije stupanja na snagu Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, NN br. 154/08) ne mogu tretirati kao novouvučeni (sukladno članku 3. stavku 12. Pravilnika EKI) Pravilnikom EKI nije određeno na koji će se način obračunavati najam tih kabela, a postojeći način izračuna nije transparentan budući da nije logično niti svrsishodno da se prostor zauzet od pojedinog kabela *bez zaštitne cijevi tretira* kao kabel uvučen prema Pravilniku EKI. Stoga je potrebno u Pravilniku EKI jasno i nedvosmisleno odrediti način obračuna najma tih kabela.

Naime, u situaciji postojećih („starih“) kabela, logično je da se ti kabeli neće rezati i izvlačiti kako bi se kroz istu trasu EKI prvo uvlačile zaštitne cijevi, pa tek onda u njih pojedinačni kabeli, nego se situacija rješava kroz proces uzakonjenja postojećih kabela.

S obzirom na to da je volumen kojeg ti kabeli zauzimaju u EKI jednak volumenu kojeg bi zauzele cijevi istog promjera, logično je da se takvi kabeli moraju tretirati po načelu presjek kabela = presjek cijevi (sukladno čijem promjeru se određuje cjenovna kategorija).

HAKOM – 41

SVI KOMENTARI H1 TELEKOM d.d. SU POTPUNO ISTI KAO I KOMENTARI METRONETA PA SU TAKVI I ODGOVORI.

6. OT-Optima Telekom d.d.

Ovim putem OT-Optima Telekom d.d. (dalje tekstu: Optima ili OT) sukladno čl. 22 Zakona o elektroničkim komunikacijama, dostavlja svoje komentare i primjedbe na prijedlog Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme.

Uvodno se zahvaljujemo Naslovu na dosadašnjem promicanju zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme kao i udarenim temeljima konačnog sređivanja stanja i ravnopravnog korištenja iste. U nastavku se dalje očitujemo na način kako slijedi;

1.) Predlažemo brisanje stavka 23., članka 3. Pravilnika koji glasi:

„Ako na djelu trase kableske kanalizacije postoji samo jedna cijev promjera 50 mm ili 40 mm (PE50 ili PE40) te ako se u njoj već nalazi kabel, smatra se da na tom dijelu nema slobodnog prostora, pa je se za svako polaganje dodatnog kabela operatora korisnika potrebno proširiti kablesku kanalizaciju u skladu s tehničkim rješenjem“

Obrazloženje:

Smatramo da je ovaj stavak potrebno u potpunosti brisati sa ciljem poticanja zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme na način da se i u ovom slučaju primjenjuje odredba članka 3. stavka 21 Pravilnika koji jasno navodi da se u cijevima malog promjera ili cijevima promjera fi 50mm slobodan prostor popunjava uporabom kombinacije mikro cijevi. Također se na navedeni način može ostvariti nužan servisni prostor koji bi bio osiguran kroz jednu od uvučenih mikro cijevi.

2.) Predlažemo da se tablica 9 iz stavka 7., članka 6. Pravilnika izmijeni na slijedeći način:

Vanjski promjer kabela (mm)	Tip cijevi (max. vanjski promjer u mm)
≤10,0	MC 16/12* (16)
≤13,5	PE 20 (20)
≤18	PE 25 (25)
≤18	PE 32 (32)

Smatramo da je dvostruka kategorizacija odnosno vezanje promjera kabela uz kapacitet svjetlovodnih kabela neopravdan i ograničavajući s obzirom na stalne konstrukcijske izmjene proizvođača koji već danas na tržištu nude svjetlovodne kabele malog promjera sa znatno uvećanim brojem svjetlovodnih niti u odnosu na one proizvedene prije nekoliko godina. Slijedom navedenog, predlažemo brisanje prvoga stupca predmetne tablice u kojem je naveden broj svjetlovodnih niti koji nije nužno ovisan o promjeru svjetlovodnoga kabela. Također predlažemo, na temelju sakupljenih iskustava u praktičnoj primjeni svjetlovodnih kabela, promjenu vrijednosti maksimalno dozvoljenog promjera kabela koji se može uvući u određeni promjer PE ili mikro cijevi, kako je dano u predloženoj tablici, a da se pri tome ne dovodi u pitanje sigurnost instaliranih svjetlovodnih kabela.

3.) Predlažemo da su u članku 8. Pravilnika doda novi stavak 17 koji će glasiti:

„Infrastrukturni operator je odmah po zaprimanju zahtjeva dužan operatoru korisniku predočiti dokaz o statusu infrastrukturnog operatora na zatraženoj trasi kableske kanalizacije. Do trenutka zaprimanja dokaza o statusu infrastrukturnog operatora na predmetnoj trasi kableske kanalizacije, Ugovor o pristupu i zajedničkom korištenju kableske kanalizacije neće proizvoditi pravne učinke među ugovornim strankama.

Obrazloženje:

Mišljenja smo da bi se predloženom dopunom izbjegao slučaj da više vlasnika, koji se smatraju infrastrukturnim operatorom na trasi kableske kanalizacije, polažu pravo da upravo sa njima sklopimo Ugovor o pristupu i zajedničkom korištenju kableske kanalizacije (dalje u tekstu: Ugovor). S obzirom da je Zakonodavac sada izriječno propisao kako se operator korisnik ne može koristiti elektroničkom komunikacijskom infrastrukturom i drugom povezanom opremom ako nema sklopljen ugovor s infrastrukturnim operatorom, kao operator korisnik izloženi smo nepotrebno riziku sklapanja ugovora sa potencijalno neovlaštenom osobom. Slijedom navedenog, u cilju otklanjanja svake sumnje u ovlaštenost infrastrukturnog operatora na zaključivanje ugovora odnosno promašene legitimacije kao i otklanjanja svake nesigurnosti samog obvezno-pravnog odnosa, predlažemo Naslovu da se odredbom Pravilnika utvrdi da će tek od trenutka zaprimanja legitimacije infrastrukturnog operatora, ugovor početi proizvoditi pravne učinke među ugovornim strankama. U prilog navedenom, govori i Rješenje Naslova od 06. srpnja 2011. Godine, Klasa: 344-01/09-01/1397, Ur.broj: 376-10/HP-11-32(JŠ).

4.) Predlažemo da se stavak 13., članka 9. Pravilnika izmijeni na slijedeći način:

„Najam za korištenje kableske kanalizacije plaća se od dana završetka postupka ozakonjenja“

Obrazloženje:

Ukoliko bi se najam za korištenje kableske kanalizacije plaćao od trenutka početka postupka ozakonjenja tada bi po okončanom upravnom postupku rješenje Naslova kao nadležnog regulatornog tijela, imalo retroaktivni učinak. S obzirom da Zakon o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08, 90/11) (dalje u tekstu: ZEK) u članku 18, propisuje izvršenje radnje koja je predmet odluke ili drugog upravnog akta Naslova u roku ne kraćem od 15 dana od trenutka njezine izvršnosti u tom slučaju bi odredba Pravilnika objavljenog na javnoj raspravi bila protivna ZEK-u kao lex specialisu.

Kako se ovaj Pravilnik usklađuje sa Zakonom o izmjenama i dopunama ZEK-a koji niti u jednoj svojoj odredbi ne predviđa kao iznimku retroaktivno djelovanje rješenja, odluke ili drugog upravnog akta Naslova, to je ova odredba Pravilnika nezakonita te kao takova nije primjenjiva.

Slijedom navedenog, a s obzirom da retroaktivna primjena podzakonskog propisa jest dopuštena samo iznimno i to samo u slučaju ako takovo djelovanje izrijeком predviđa zakon, to je prijedlog Optime u cijelosti osnovan.

5.) Predlažemo da su u članku 9. Pravilnika doda novi stavak 14 koji će glasniti:

„ Za svjetlovodne kabele uvučene bez zaštitih cijevi koji su položeni prije stupanja na snagu Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (NN br. 154/08) i za koje je prepoznato vlasništvo u postupku ozakonjenja prema odredbama ovog članka, najam za korištenje kableske kanalizacije naplaćivati će se prema volumenu koji ti kabele zauzimaju u kableskoj kanalizaciji razmjerno volumenu kojeg bi u kableskoj kanalizaciji zauzimale cijevi istog promjera. “

Obrazloženje:

Smatramo da se kabele uvučeni prije stupanja na snagu Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (NN br. 154/08) sukladno članku 3 stavku 12 Pravilnika objavljenog na javnoj raspravi ne mogu tretirati kao novouvučeni, nužno je za predmetne kabele transparentno odrediti model naplate najma za zauzeti prostor u kableskoj kanalizaciji. Slijedom navedenog, Optima predlaže model naplate najma prema volumenu koji ti ranije uvučeni kabele zauzimaju u kableskoj kanalizaciji, a koji je razmjeran volumenu kojeg bi u kableskoj kanalizaciji zauzimale cijevi istog promjera.

6.) Predlažemo da se cijev PE 20 tehnički i tehnološki prebaci u kategoriju mikro cijevi**Obrazloženje:**

S obzirom da je u cijev PE 20 prema ovom prijedlogu Pravilnika, kao i prema važećem Pravilniku, dopušteno uvlačenje samo kabela, odnosno nije predviđeno njihovo popunjavanje mikro cijevima prema tablici 3 i tablici 4 iz članka 3 Pravilnika, smatramo taj argument dovoljnim da cijev PE 20 svrstamo u kategoriju mikro cijevi, kao što je to učinjeno i sa cijevima PE 16.

HAKOM – 42

SVI KOMENTARI OT – OPTIMA TELEKOM d.d. SU POTPUNO ISTI KAO I KOMENTARI METRONETA I H1 PA SU TAKVI I ODGOVORI.